

NARYSTĖS TARPTAUTINĖJE MOKSLINIŲ TYRIMŲ INFRASTRUKTŪROJE PLANO PROJEKTAS (PATIKSLINTAS*)

Gauta Lietuvos mokslo taryboje

.....
(Data – pildo Taryba)

*Atsakymai ekspertams pateikti priede Nr. 1, taip pat atitinkamai patikslintas teikiamas planas.

1. Narystės plano rengėjo** (grupės narių) rekvizitai

1.1. Mokslo ir studijų institucija (atstovaujanti institucija)	
Pavadinimas	Vilniaus universitetas
Akronimas	VU
Teisinis statusas	Viešoji įstaiga
Adresas	Universiteto g. 3, LT-01513, Vilnius
Interneto svetainė	http://www.vu.lt
El. paštas	mokslas@cr.vu.lt
Telefonas	(8-5) 2687164
Kodas	211950810
1.2. Mokslo ir studijų institucija (grupės narė)	
Yra gauti sutikimo jungtis į SHARE Lietuva konsorciumą raštai iš Kauno technologijos universiteto, Vytauto Didžiojo universiteto ir Lietuvos socialinių mokslų centro (žr. priedus Nr. 2-4 (VU raštai institucijoms) ir priedus Nr. 5-7 (Institucijų atsakymai).	

** Narystės plano rengėjas – mokslo ir studijų institucija ar pagal bendradarbiavimo sutartį veikianti jų grupė (toliau – grupės nariai).

2. Kontaktinis asmuo (asmenys)

Eil. Nr.	Mokslo laipsnis	Vardas, pavardė	Telefonas, el. paštas	Darbovietės ir pareigos jose
1.	Dr.	Antanas Kairys	(8-5) 2687255 antanas.kairys@fsf.vu.lt	Vilniaus universiteto Psichologijos instituto docentas, SHARE Lietuva veiklų koordinatorius

3. Informacija apie tarptautinę MTI, kurioje siekiama narystės ar tęsiama narystė

3.1. Pavadinimas lietuvių ir anglų kalbomis	Europos sveikatos, senėjimo ir išėjimo į pensiją tyrimas (Lietuva) The Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe (Lithuania)
3.2. Akronimas	SHARE Lietuva
3.3. Kontaktinė informacija	Doc. dr. Antanas Kairys, Vilniaus universitetas Tel. +370 5 2687255 El. paštas: antanas.kairys@fsf.vu.lt Universiteto g. 9, Vilnius, Lt-01513 Internetinis puslapis: https://www.fsf.vu.lt/mokslas/share https://www.share-eric.eu/infrastructure/country-teams/lithuania
3.4. Kita svarbi informacija	Tarptautinė, patenkanti į ESFRI Landmark kelrodį: https://roadmap2021.esfri.eu/projects-and-landmarks/browse-the-catalogue/

4. Informacija apie mokslinių tyrimų infrastruktūros rūšis¹ (Aprašo 6 p.)

4.1. Pagal svarbą ir aprėptį	Nacionalinė / <u>Tarptautinė</u>
4.2. Pagal veiklos vietą	Įsikūrusi vienoje institucijoje / <u>Tinklinė</u>

¹ Į Lietuvos mokslinių tyrimų infrastruktūros kelrodį, atnaujintą 2015 metais, yra įtraukta „Žmogaus gerovės ir raidos mokslinių tyrimų infrastruktūra (HUMRE)“. Mokslinių tyrimų infrastruktūros planas teikiamas HUMRE infrastruktūros daliai „SHARE Lietuva“. 2019 m. gegužės 31 d. Vilniaus universitetas pateikė paraišką Lietuvos mokslo tarybai įtraukti SHARE Lietuva į atnaujintą Lietuvos mokslinių tyrimų infrastruktūrų kelrodžio projektų sąrašą kaip atskirą infrastruktūrą (Nr. 2019-05-31 Nr. SRP-595) (remiantis 2016 m. kovo mėn. gautomis MOSTA mokslinių tyrimų HUMRE vertinimo rekomendacijomis atskirti SHARE Lietuva dalį nuo HUMRE infrastruktūros: *Splitting the application into two separate sections: SHARE and other equipment might provide clearer and more convincing picture (MOSTA, Research Infrastructure Assessment, Final Report, March 2016, p. 100)*).

4.3. Pagal vystymosi fazę	Besiformuojanti / Pradedanti veiklą / <u>Veikianti</u>
---------------------------	--

5. Narystės tarptautinėje MTI poreikio svarba Lietuvai ir pagrindimas

5.1. Narystės tarptautinėje MTI svarba Lietuvai (Aprašo 26.1 p.)	<p>Senėjanti visuomenė – viena ryškiausių nūdienos socialinių tendencijų. Remiantis Eurostat populiacijos raidos prognozėmis, 2040 metais amžiaus mediana Lietuvoje bus ketvirta pagal dydį Europos Sąjungoje (toliau – ES). Eurostat duomenimis, 2017 m. ES senėjimo indeksas buvo 30,5 (pasaulyje – 13,6), o 2060 m. šis indeksas pasieks 51,6 (Lietuvoje – 63,9; Ageing Report, 2018). Tokie drastiški pokyčiai yra milžiniškas iššūkis ne tik socialinės apsaugos ar sveikatos priežiūros sistemomis, bet gresia ir esminiais visuomenės struktūros pokyčiais. Lietuva susiduria su panašiomis socialinėmis – demografinėmis tendencijomis, kaip ir visa Europa (pavyzdžiui, nedideliu gimstamumu), bet kitos tendencijos Lietuvoje pasireiškia didesniu mastu (pvz., emigracijos lygis). Todėl, norint suprasti Lietuvos situaciją, būtinas duomenų tarpkultūrinis palyginamumas. Šiame kontekste SHARE tyrimas siūlo unikalius duomenis, kurie mokslininkams gali padėti suprasti vykstančius procesus, o politikams ir valstybės institucijoms – priimti įrodymais grįstus sprendimus. Šie duomenys jau padeda suprasti senėjimo procesus Lietuvoje ir vykdyti įrodymais grįstą socialinę politiką. SHARE duomenis naudojantys mokslininkai yra parengę tris rekomendacijų politikos formuotojams paketus (žr. https://www.fsf.vu.lt/mokslas/share/mokslines-veiklos-rezultatai#rekomendacijos-politikos-formuotojams). Dar svarbiau tai, kad SHARE duomenys yra naudojami tiek nacionalinių, tiek tarptautinių organizacijų, kurios teikia rekomendacijas politikos formavimui (pavyzdžiui, SHARE duomenis naudojo STRATA, Pasaulio sveikatos organizacija ir kt.). Neseniai paskelbtoje Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (OECD) paskelbtoje studijoje apie aktyvų senėjimą Lietuvoje “Promoting Active Ageing in Lithuania” (https://doi.org/10.1787/2b4d4cfd-en) SHARE duomenys yra vieni esminių šaltinių rekomendacijoms pagrįsti.</p> <p>Mokslinių tyrimų infrastruktūrų konsorciumai – santykinai nesenas reiškinys Europos mokslo erdvėje. Galimybė sutelkti daugelio šalių mokslininkus, adekvačius finansus ir kitą potencialą leidžia vystyti mokslinius tyrimus, kurie neįmanomi pavienių šalių pastangomis. SHARE-ERIC sutelkė multidisciplininę ekspertų senėjimo ir apklausų metodologijos srityse komandą, kuri yra pajėgi ne tik užtikrinti aukščiausios kokybės mokslinių duomenų surinkimą, bet ir katalizuoti inovacijas tyrimų metodologijos ir duomenų analizės srityse.</p> <p>SHARE tyrimas laikytinas unikaliu ir tarp kitų socialinių longitudinalinių tarpkultūrinių tyrimų savo metodologinėmis ir technologinėmis inovacijomis. Tyrimui įgyvendinti atliekamas kompiuterizuotasis asmeninis interviu (angl. Computer-assisted personal interviewing, CAPI), pasitelkiant konkrečiai šiam tikslui sukurtą specialią programinę įrangą. Specializuota programinė įranga naudojama ir klausimyno vertimui, bei duomenų kokybės užtikrinimui. Taip pat į tyrimą integruojami ir metodai, kurie įprastesni kitokiems, nei socialiniams tyrimams – suspaudimo jėgos matavimas, akcelerometrija, kraujo mėginių ėmimas, pažintinių gebėjimų matavimas ir kt. Visi paminėti aspektai SHARE tyrimą išskiria iš visų kitų socialinių tyrimų, SHARE tyrimas neturi jokio analogo Lietuvoje.</p>
5.2. Narystės tarptautinėje MTI suteikiama pridėtinė vertė (Aprašo 26.1 p.)	SHARE yra unikalus tyrimas, kuris suteikia ne tik jokių kitu būdu negaunamus duomenis, bet ir didelę naudą Lietuvai moksliniu, socialiniu, ekonominiu ir kt. požiūriu.

Pirmiausia, SHARE suteikia aukštos kokybės tarpkultūriškai palyginamus ir longitudinalinius duomenis. Jie įgalina mokslininkus atlikti tarptautiniu mastu svarbias analizes bei bendradarbiauti su kitų šalių mokslininkais. Kaip sėkmingą tokio bendradarbiavimo pavyzdį galima būtų paminėti šiuo metu vykdomą Nordforsk programos projektą, kuris jungia VU, Upsalos ir Islandijos universiteto mokslininkus, dirbančius visuomenės sveikatos, socialinio darbo, demografijos ir psichologijos kryptyse, o jo empirinį pagrindą sudaro SHARE ir kitos duomenų bazės. Unikalaus platumo SHARE duomenų aprėptis leidžia praktiškai visų socialinių ir kitų mokslų atstovams nagrinėti visuomenei svarbius klausimus, o taip pat skatina tarpšritinį ir tarpkrytinį bendradarbiavimą. Naudojantis SHARE duomenimis, jau yra paskelbta virš 3962 publikacijų (žr. <https://share-eric.eu/publications/user-publications-statistics>), straipsnių žurnaluose (pvz., International Journal of Geriatric Psychiatry, Journal of Health Economics, Social Indicators Research, International Journal of Epidemiology ir kituose), prestižinėse leidyklose išleistų monografijų, knygų skyrių ir kt. SHARE duomenų prigimtis taip pat įgalina vystyti bendrus mokslinius projektus. Svarbu tai, kad longitudinaliai tarptautiniu mastu palyginami mikroduomenys senėjimo srityje negali būti gauti kitu būdu, tik atliekant tokio pobūdžio tyrimus.

Antra, SHARE taikomi inovatyvūs metodai apklausų metodologijos, kokybės kontrolės ir duomenų analizės srityje leidžia Lietuvos mokslininkams kelti kompetenciją. SHARE tyrimas išsiskiria tiek metodologinėmis inovacijomis (pvz., gyvenimo kelio kalendoriaus panaudojimu apklausoje, respondentų kraujo pavyzdžių rinkimu, akcelerometrijos įtraukimu į socialinį tyrimą ir kt.), tiek ypač griežta kokybės kontrole (papildomi duomenų patikrinimai, didelis dėmesys apklausėjų apmokymui ir kt.). SHARE tyrimas yra apklausų metodologijos mokslinės analizės bazė, tiriant duomenų kokybę (Schanze & Zins, 2019), klausimų pateikimo būdus (Vonkova & Hullegie, 2011), kraštutinių atsakymų davimą (Benítez, He, Van de Vijer, & Padilla, 2016) ir kt. Metodologinės inovacijos, remiantis SHARE tyrimo patirtimi, galėtų būti pritaikytos ir mažesnės apimties lokaliems tyrimams Lietuvoje (VU mokslininkai elementus iš SHARE tyrimo taikė atlikdami Lietuvos gyventojų savijautos COVID pandemijos metu apklausą, Sidabrinė Linija SHARE tyrimo metodologijos elementus jau du kartus naudojo savo klientų poreikių analizei ir t.t.). SHARE tyrime surinkti plačios apimties longitudinaliniai duomenys taip pat reikalauja taikyti inovatyvias duomenų analizės strategijas ir taip prisidėtų prie socialinių duomenų analizės metodologijos plėtros Lietuvoje. Analizuojant SHARE duomenis, sėkmingai taikomi tokie metodai, kaip mašininis mokymasis (De Langavant, Bayen, & Yaffe, 2018), mikrosimuliacija (Marois & Aktas, 2021) ar įvairūs struktūrinių lygčių modeliavimo metodai (Pakpahan, Hoffman, & Kröger, 2016). Prie kompetencijos kėlimo prisideda ir MTI koordinavimo grupės nuolat vykdomi moksliniai seminarai.

Trečia, SHARE tyrimas taip pat suteikia galimybę valstybės institucijoms, politikams ir privačiam sektoriui, priimant sprendimus, įgyvendinant reformas bei stebint jų pasekmes, remtis aukštos kokybės longitudinaliais duomenimis pensijų, taupymo, sveikatos priežiūros, socialinės apsaugos ir kitose srityse. SHARE-ERIC priklausančiose šalyse, naudojantis SHARE tyrimo duomenimis, buvo sėkmingai įgyvendinti sveikatos priežiūros ir socialinės apsaugos sistemų pokyčiai, parengtos ir vykdytos įvairios atitinkamų sričių programos. Ryškiausi SHARE tyrimo duomenų panaudojimo pavyzdžiai: Čekijos Respublikoje duomenų pagrindu atlikta pensijų reforma; Vokietijoje – suformuota lankstesnė pensinio amžiaus sistema; Nyderlandų Karalystėje buvo parengta programa vyresnio amžiaus

asmenų užimtumui didinti; Slovėnijoje SHARE tyrimo duomenys padėjo nustatyti ilgalaikės priežiūros sistemos spragas ir priimti atitinkamus įstatymus. SHARE duomenis taip pat naudoja ir tarptautinės organizacijos (Europos komisija, Ekonominės plėtros ir bendradarbiavimo organizacija, Pasaulio sveikatos organizacija, Pasaulio bankas ir kt.), atlikdamos analizes, planuodamos socialinę politiką bei teikdamos rekomendacijas. Lietuvoje, naudojant SHARE duomenis, jau yra parengta rekomendacijų politikos formuotojams ir trumpraščių (Vyresnio amžiaus Lietuvos gyventojų gerovė², Vyresnio amžiaus darbuotojų „išlikimas“ darbo rinkoje Lietuvoje: misija (ne)įmanoma?³, Vienišumo epidemija vyresniame amžiuje – pažeidžiamiausios moterys⁴), Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (OECD) SHARE duomenis plačiai naudojo studijoje apie aktyvų senėjimą Lietuvoje “Promoting Active Ageing in Lithuania” (<https://doi.org/10.1787/2b4d4cfd-en>), SHARE duomenys buvo panaudoti teikiant ekspertines išvagas LR Seimo Ateities komitetui dėl Dėl Valstybės pažangos strategijos „Lietuvos ateities vizija „Lietuva 2050“, STRATA naudojo SHARE tyrimus atlikdama tris tyrimus („Lietuvos gyventojų demografinių gyvenimo rodiklių sąsajų su sveikos gyvensenos paskatų kūrimo priemonėmis analizė ir siūlymų įgyvendinančioms institucijoms dėl vykdomų ir naujų priemonių taikymo tikslingumo parengimas“, „Bazinis visuomenės sveikatos paslaugų teikimo modelis, sudarantis vienodas sąlygas regionuose visoms visuomenės grupėms, ypač pažeidžiamiesiems ir socialinės atskirties, gauti reikalingas ir kokybiškas visuomenės sveikatos paslaugas“, „Bazinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų paketas savivaldybei“). Nevyriausybinių sektoriaus organizacija Sidabrinė Linija, atlikdama savo pašnekovų ypatumų ir poreikių tyrimus, SHARE tyrimo duomenis naudojo kaip palyginamąją imtį (<https://www.sidabrinelinija.lt/fondas/poveikio-tyrimai#>).

Ketvirta, Lietuvos įstojimas į SHARE-ERIC ir dalyvavimas SHARE tyrime neša ekonominę naudą Lietuvai net keliais aspektais:

1. SHARE tyrimo vykdymas sukuria tiesioginę ekonominę vertę Lietuvai. Lauko darbams skirtos lėšos yra panaudojamos samdant tyrimą atliekančią agentūrą Lietuvoje, tai reiškia, kad kuriamos apklausėjų ir tyrimą koordinuojančių specialistų darbo vietos. Darbo vietos kuriamos ir tyrimą koordinuojančio konsorciumo institucijose;
2. Dalyvavimas SHARE tyrime stiprina šalies mokslo tyrimų potencialą ir didina mokslininkų kompetencijas. Tai savo ruožtu gali sukurti ekonominę naudą per taikomuosius tyrimus, rekomendacijas politikos formuotojams ar SHARE tyrime naudojamų instrumentų ir apklausos protokolų taikymą versle;
3. SHARE tyrimo vykdymo metu apklausėjai ir kiti tyrimo agentūros darbuotojai privalo dalyvauti tyrimo atlikimo mokymuose, tokiu būdu keliama jų kompetencija ir gebėjimas atlikti sudėtingas socialinių mokslų apklausas;
4. SHARE tyrime naudojami klausimynai ir kiti apklausos elementai, kurie tyrimo vykdymo metu adaptuojami naudoti Lietuvoje, sėkmingai taikomi nevyriausybiniam sektoriuje (pvz., Sidabrinės Linijos tyrimuose), taigi, turi potencialo būti panaudoti ir kitose srityse (valstybės institucijų vykdomose apklausose, verslo vykdomuose tyrimuose);
5. SHARE tyrimas yra harmonizuotas (laiko ir procedūrų prasme) tarp šalių, tad tyrime dalyvaujanti ir duomenis renkanti agentūra

² https://www.fsf.vu.lt/dokumentai/Rekomendacijos_Vyresnio_amziaus_asmenu_gerove.pdf

³ https://www.fsf.vu.lt/dokumentai/SHARE/Trumpras%CC%8Ctis_SHARE_is%CC%8Clikimas_darbo_rinkoje62.pdf

⁴ <https://naujienos.vu.lt/vienisumo-epidemija-vyresniame-amziuje-pazeidziamiausios-moterys/>

	<p>turi galimybę mokytis iš kitų šalių patirties. Tokiu būdu stiprinamas Lietuvos rinkos tyrimų bendrovių potencialas konkuruoti tarptautiniu lygiu;</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Dalyvavimas SHARE-ERIC tarptautinio konsorciumo valdyme suteikia Lietuvai geresnių politinių svertų formuojant mokslinių tyrimų politikos aplinką (tiek priimant sprendimus dėl SHARE-ERIC infrastruktūros, tiek bendradarbiaujant su kitų šalių atstovais platesnime kontekste), o tai savo ruožtu naudinga ir visam vietos MTEP sektoriui; 7. SHARE tyrimas kurią ekonominę vertę Lietuvai per duomenų panaudojimą socialinės ir sveikatos politikos rekomencijoms ir analizėms. Jau ir šiuo metu yra atlikta politinių analizių, panaudojant SHARE duomenis (pavyzdžiui, EBPO atlikta studija „Promoting Active Ageing in Lithuania“, STRATA analizė „Bazinių asmens sveikatos priežiūros paslaugų paketas savivaldybei“, VU tyrėjų parengta „Vyresnio amžiaus darbuotojų „išlikimas“ darbo rinkoje Lietuvoje: misija (ne)įmanoma?“ ir kt.), kurios gali padėti sumažinti sveikatos priežiūros paslaugų kainą, padidinti vyresnio amžiaus žmonių socialinį dalyvumą, padidinti vyresnio amžiaus žmonių išlikimą darbo rinkoje ir pan. Tokių duomenimis grįstų sveikatos ir socialinės politikos priemonių įgyvendinimas suteiktų tiesioginę ekonominę naudą Lietuvai. Kitų šalių patirtis rodo, kad SHARE duomenys gali būti panaudojami dar plačiau, pavyzdžiui, reformuojant pensijų sistemą (taikyta Vokietijoje), gerinant visuomenės sveikatą (taikyta Maltoje ir visos Europos mastu (Europos komisija ir EBPO)), identifikuojant pacientų poreikius pagalbai (taikyta Belgijoje) ir t.t. 8. Lietuvos dalyvavimas SHARE infrastruktūroje turi didelį ekonominį poveikį ne tik Lietuvai, bet ir Europos ar net pasaulio mastu. Kadangi tai didžiulė tarp šalių harmonizuota ir su kitais pasauliniais tyrimais suderinta infrastruktūra, jos duomenys yra aktyviai naudojami Europos ir pasaulio institucijų (Europos komisijos, EBPO, Pasaulio sveikatos organizacijos ir kt.), formuojant tarptautinę ekonominę, socialinę, sveikatos politiką, kuri turi tiesioginį poveikį Lietuvos ekonomikai. 9. Lietuvos dalyvavimas SHARE infrastruktūroje sudaro galimybes gauti tarptautinį finansavimą mokslinių tyrimų atlikimui. Vilniaus universitetas kaip partneris dalyvavo dvejuose SHARE-ERIC infrastruktūros koordinuojamuose tarptautiniuose projektuose, finansuotuose Europos Komisijos Social Prerogatives and Specific Competencies Lines (SOCPL) programos: Nr. 101052589 "SHARE main data collection of Wave 9 and preparation of Wave 10 in 12 countries to maintain EU coverage" (SHARE-EUCOV) , Nr. 101102412 "SHARE Wave 10 in 11 countries to maintain EU coverage" (EUCOVII). Taip pat yra gautas finansavimas NordForsk programos projektui "Sustainable working-life for ageing populations in the Nordic-Baltic region" Nr. 139986, kuris vykdomas su SHARE konsorciume dalyvaujančiomis institucijomis. 2024 metais yra teikiamas Horizon Europe programos paraiška.
<p>5.3. Narystės tarptautinėje MTI atitiktis ilgalaikiams MTI politikos prioritetams (Aprašo 26.2 p.)</p>	<p>Senėjimas – tiek nacionalinis, tiek globalinis iššūkis, turintis socialinį ir ekonominį poveikį šalių sveikatos, socialinės apsaugos ir darbo sistemoms. SHARE-ERIC infrastruktūra įkurta atliepiant Europos Komisijos kvietimą - 2001 m. Europos Komisijos ataskaitą Europos Vadovų Tarybai (Tarybos dokumentas 6997/01), kurioje visuomenės senėjimas ir dėl jo kylanti socialinės ir ekonominės problemos, kliudanti ekonomikos augimui ir klestėjimui, priskiriamos vienoms didžiausių problemų, su kuriomis susiduriama Europoje 21-ajame amžiuje. Šioje ataskaitoje buvo pabrėžta,</p>

kad norint suprasti išylančias problemas, būtina mokslinių tyrimų infrastruktūra ir raginama „išnagrinėti galimybę bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis sukurti Europos tęstinį senėjimo tyrimą“. Senėjanti visuomenė, vyresnių žmonių amžiaus gyvenimo kokybės užtikrinimas, savarankiškumo, aktyvaus dalyvavimo bei reikiamų paslaugų užtikrinimas išlieka Europos Komisijos Mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos prioritetine sritimi ir artimiausius dešimt metų (EC Horizon Europe Strategic Plan 2025–2027 Analysis, 2023, May).

Nuo įsikūrimo veikianti ir plėtojanti veiklas SHARE infrastruktūra dabartiniu metu apima visas ES šalis (išskyrus Airiją) ir vykdo dešimtą senėjimo tyrimų bangą. Kadangi tyrimai yra longitudinaliniai, tai sudaro galimybę lyginti šalių duomenis (tame tarpe ir Lietuvos) bei mokslo pagalba efektyviai reaguoti į kylančius visuomenės senėjimo iššūkius.

SHARE-ERIC infrastruktūros atitiktį MTI politikos prioritetams bei jos tvarumą įrodo jos įtraukimas į Europos mokslinių tyrimų infrastruktūrų strategijos forumo (toliau – ESFRI) parengtą Europos MTI kelrodį. 2021 metų atnaujintame Kelrodyje SHARE-ERIC yra priskirta ESFRI Landmarks (brandžios MTI) infrastruktūrų grupei infrastruktūrų grupei (daugiau: <https://roadmap2021.esfri.eu/projects-and-landmarks/view-the-table/>). Minėtame dokumente akcentuojamas SHARE-ERIC socialinių mokslų infrastruktūros reikšmingumas tęstinių tyrimų pagrindu renkant ir kaupiant daugiadisciplininius ir tarpvalstybinius apklausų panelinius duomenis (bangos vykdomos kas dvejus metus, tyrimai – longitudinaliniai) apie Europos šalių vyresnio amžiaus žmonių sveikatą, socialinę ir ekonominę statusą bei socialinius ir šeimos tinklus bei sudarant prieigą duomenimis naudotis akademinėi bendruomenei. Be to, akcentuojamas suderinamumas su kitomis kelrodžio infrastruktūromis, kurios, kartu su SHARE tyrimo duomenimis, leidžia fiksuoti Europos gyventojų ekosisteminius pokyčius.

Kadangi SHARE infrastruktūra sudaro galimybę sieti socialinius ir ekonominius duomenis su biologiniais ir mediciniais duomenimis, Europos lygmeniu yra matomas didelis potencialas susieti įvairius biomedicinius, sveikatos ir socialinius bei ekonominius SHARE ir ELIXIR infrastruktūrų duomenis (ESFRI Roadmap, 2021, p. 142). SHARE-ERIC turi sąsajas su šiomis tarpdisciplininėmis sritimis: aplinkos, sveikatos ir maisto, skaitmeninių technologijų (ESFRI Roadmap, 2021, p. 144) bei bendroje mokslinių tyrimų erdvėje prisideda prie tvaraus ugdymo tikslų įgyvendinimo (SDG: Health, well-being and demography, (ESFRI Roadmap, 2021, p. 151-152). Kad SHARE MTI atliepia kylančius visuomenės iššūkius, pagrindžia ir šis faktas – 2020 m. SHARE dėka buvo įvykdyta papildoma, su COVID 19 pandemijos sritimi sietina vyresnio amžiaus žmonių apklausa, siekiant išsiaiškinti šios pandemijos poveikį minėtai amžiaus grupei.

SHARE Lietuva, įstojusi į SHARE-ERIC infrastruktūrą, taptų svarbia Europos ir pasaulio mokslinių tyrimų erdvės dalimi ir atlieptų MTI politikos prioritetus, užtikrinant veiksmingą, aukštos kokybės, atsakingą ir efektyvią, skaitmeninėmis technologijomis grįstą prieigą prie mokslinių tyrimų duomenų, bei sudarytų galimybę Lietuvai kartu su ES šalimis pasinaudoti duomenimis sprendžiant visuomenės senėjimo keliamus iššūkius.

Tarptautinė patirtis (susiję su Mokslinių tyrimų infrastruktūrų politika EK Mokslinių tyrimų ir inovacijų direktorato dokumentai, Europos strateginis mokslinių tyrimų infrastruktūrų forumas (ESFRI) ir atnaujintas kelrodis, Europos Horizonte programa (2021-2024, 2025-2027 strateginių planų)

tiksiai, „Aukšto lygio mokslas“ - infrastruktūros), 2020-2024 m. mokslinių tyrimų ir inovacijų strategija) rodo, kad mokslinių tyrimų infrastruktūrų kūrimas, plėtra, optimizavimas, mokslo ir studijų tarptautinis bendradarbiavimas, įgyvendinant infrastruktūros veiklas, yra svarbi mokslo bendruomenėms, kad jos išliktų mokslinių tyrimų pažangos priešakyje ir galėtų padėti tiek viešam, tiek privačiam sektoriui stiprinti žiniomis grįstą paslaugų, prekių, technologijų kūrimą ir taikymą bei formuoti įrodymais grįstą politiką.

Mokslinių tyrimų infrastruktūra visose dalyvaujančiose šalyse užtikrina skaidrumą tokiose srityse kaip duomenų rinkimas, prieiga prie duomenų ir priemonių, duomenų išsaugojimas ir paslaugų užtikrinimas naudotojams – visa tai padeda harmoningai ir struktūriškai kurti mokslo bendruomenėms skirtas paslaugas (EK ataskaita Europos parlamentui ir tarybai dėl 2009 m. birželio 25 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 723/2009 dėl Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros konsorciumo (ERIC) Bendrijos teisinio pagrindo taikymo. 2014-07-14 COM (2014)).

Lietuvos lygmeniu SHARE Lietuva atliepia MTI plėtros kryptis ir siekius, apibrėžtus:

- 1) MTI Kelrodyje (2015),
- 2) Prioritetinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės (socialinės, kultūrinės) plėtros ir inovacijų raidos (sumanios specializacijos) kryptių ir jų prioritetų įgyvendinimo programoje (2014 m. balandžio 30 d. Nr. 411, pakeitimas: 2019 m. liepos 24 d. Nr. 760) ir Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų (sumaniosios specializacijos) koncepcijoje (LR Vyriausybė 2022 m. rugpjūčio 17 d. Nr. 835;
- 3) Lietuvos Valstybės pažangos strategijoje „Lietuva 2030“;
- 4) Lietuvos Valstybės pažangos strategijoje „Lietuva 2050“;
- 5) Lietuvos Vyriausybės programoje.

1) SHARE Lietuva, kaip HUMRE (Žmogaus gerovės ir raidos) mokslinės infrastruktūros dalis, į MTI kelrodį yra įtraukta 2015 metais. Remiantis tarptautinių ekspertų rekomendacijomis (MOSTA, 2016), yra planuojama atskirti SHARE Lietuva dalį ir, paskelbus kvietimą teikti paraiškas atnaujintam Kelrodžiui (*vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2023 m. birželio 6 d. įsakymu Nr. V-792 Lietuvos mokslinių tyrimų infrastruktūrų kelrodžio sudarymo ir dalyvavimo tarptautinių mokslinių tyrimų infrastruktūrų veikloje tvarkos aprašu*), šią infrastruktūrą pateikti kaip atskirą MTI (tai jau buvo padaryta teikiant paraišką 2019 metų Kelrodžio atnaujinimui, bet Kelrodis nebuvo publikuotas).

2) SHARE Lietuva MTI įsitraukimas į tarptautinę MTI atlieptų Mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir inovacijų (sumaniosios specializacijos) koncepcijos (LR Vyriausybės nutarimas 2022 m. rugpjūčio 17 d. Nr. 835), kuri yra Sumaniosios specializacijos prioritetų įgyvendinimo programos (LR Vyriausybės 2014 m. balandžio 30 d. nutarimas Nr. 411) tęsinys, kryptį: skatinti aktyvų MTEPI prioritetų ekosistemos dalyvių tarptautinį bendradarbiavimą ir įsitraukimą į tarptautines vertės kūrimo grandines, jų kūrimą ir plėtrą, didintų Lietuvos įsijungimą į tarptautines mokslinių tyrimų infrastruktūras (ESFRI) bei atviros prieigos MTEP infrastruktūros, kuri reikalinga dalyvavimui tarptautinėse mokslinių tyrimų iniciatyvose, stiprinimą. SHARE Lietuva prisideda prie mokslo tarptautiškumo didinimo, atviros prieigos užtikrinimo, įsitraukimo į tarptautinę mokslo erdvę, tyrėjų pritraukimo vykdyti aukšto lygio mokslines veiklas. Tematiniu požiūriu SHARE-ERIC infrastruktūroje rezultatai

labiausiai sietini su šiomis MTEPI prioritetinėmis kryptimis: „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ bei „Informacinės ir ryšių technologijos“.

3) Dalyvavimas tarptautinėje MTI atliepia Lietuvos Valstybės pažangos strategijos „Lietuva 2030“ (Lietuvos Respublikos Seimo 2012 m. gegužės 15 d. nutarimas Nr. XI-2015) įgyvendinimą: aukštos kokybės tarptautiniai, apimantys visą Europą tęstiniai tyrimai bei Lietuvos mokslininkų darbai, parengti remiantis tyrimų duomenimis, prisideda prie aktualių Lietuvos bei tarptautinio lygmens visuomenės senėjimo iššūkių sprendimo: kuriant vyresnio amžiaus žmonėms palankias dalyvavimo darbo bei visuomenės gyvenime sąlygas, užtikrinant paslaugų kokybę, gyvenimo gerovę, mažinti socialinę atskirtį (žr. 5.2. sk. minimus parengtus dokumentus).

Taip pat, prisidėtų arba prisideda siekiant šių indeksų pagerinimo:

- gyvenimo kokybės indekso (dabar 23 vieta ES);
- laimės indekso (dabar 20 vieta ES); demokratijos indekso (dabar 22 vieta ES);
- darnios visuomenės indekso (dabar 13 vieta ES);
- pasaulio konkurencingumo indekso (dabar 17 vieta ES);
- globalizacijos indekso (dabar 25 vieta ES).

4) SHARE Lietuva tyrimo duomenys prisidėtų prie Valstybės pažangos strategijos „Lietuva 2050“ (Projektas 2023-04-25, toliau – Strategija), kur teigiama, kad visuomenės senėjimas taps rimtu iššūkiu tiek šalies socialinės apsaugos ir darbo, tiek sveikatos apsaugos sistemoms. Lietuvoje didėjantis senstančių gyventojų rodiklis sukuria prielaidas didinti vyresnių žmonių aktyvumą ir užimtumą. Todėl būtini atitinkami pokyčiai senstančių asmenų sveikatos priežiūros, darbo rinkos bei švietimo sistemose. Strategijoje akcentuotina ir tai, kad visuomenės senėjimas išryškins mokymosi visą gyvenimą svarbą, didins vyresnio amžiaus žmonių pritaikomų prekių ir paslaugų poreikį.

SHARE tyrimo duomenų (*kurie apima socialinių paslaugų gavimą, sveikatos, ekonominę situaciją, socialinį aktyvumą, gerovę ir kt.*) pagrindu parengtos mokslinės analizės, rekomendacijos ir įžvalgos ženkliai prisidėtų prie Strategijos tikslų įgyvendinimo bei rodiklių pasiekimo šiose srityse:

- vyresnio amžiaus gyventojų užimtumo ir įtraukimo didinimo, sąlygų ir paskatų ilgiau likti darbo rinkoje sudarymo, tęsti karjerą, realizuoti save, perduoti patirtį (sidabrinės ekonomikos plėtojimui);
- viešųjų paslaugų pritaikymo, plėtros ir kokybės, kurios leistų vyresnio amžiaus gyventojams ilgiau gyventi savarankišką gyvenimą bei pasirūpinant tais, kurie iki galo savimi pasirūpinti nebegali, sudarant galimybes ilgiau aktyviai dalyvauti socialiniame gyvenime;
- pensijų sistemos pritaikymą didėjančiam vyresnio amžiaus gyventojų užimtumui ir aktyvumui;
- socialinės atskirties patyrimo mažinimo, siekiant užtikrinti vyresnio amžiaus žmonių orumą, buvimą visaverčiais visuomenės nariais, stiprinant jų gyvenimo kokybę, lygias galimybes.

Atitinkamai, visa tai leistų prisidėti prie šių rodiklių siekimo:

2.2. Patenkintų savo gyvenimu gyventojų dalis;

2.3. Laimingų gyventojų dalis;

3.2. Atotrūkis nuo siekiamo visuomenės gyvenimo kokybės lygio (indekso);

8. Subjektyvus sveikatos vertinimas: suaugusiųjų, kurie vertina savo sveikatą kaip gerą ir labai gerą, dalis;

11.1. Pasitikėjimais artimaisiais ir pažįstamais žmonėmis;

11.2. Pasitikėjimais žmonėmis, kuriuos mato pirmą kartą;

	<p>12. Neformalus socialiniai tinklai; 13. Asmeninio atsparumo indeksas; 14. Savo kūrybingumo vertinimas: kūrybingais save laikančių gyventojų dalis; 20.2. Asmenys, patiriantys skurdo riziką ar socialinę atskirtį – vidutinis nuokrypis regionuose palyginti su regionų skurdo rizikos ir socialinės atskirties lygio vidurkiu; 22. Technologijų priėmimas visuomenėje.</p> <p>5) Prideda prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2021 m. kovo 10 d. nutarimu Nr. 155 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos nuostatų įgyvendinimo plano patvirtinimo” (su aktualiais pakeitimais) Vyriausybės programos I misijos iniciatyva „Pasaulinio lygio mokslas“ 1.5.4. priemonės „Įsitraukimas į tarptautines mokslinių tyrimų infrastruktūras, suteikiančias didžiausią pridėtinę vertę Lietuvos mokslo plėtrai“ bei III misijos iniciatyvos “Individualius asmens poreikius atitinkančios socialinės paslaugos” IV misijos iniciatyvos „Visuomenės sveikatos stiprinimas“ įgyvendinimo.</p>
<p>5.4. Narystės tarptautinėje MTI alternatyvų analizė ir trukmė (Aprašo 26.3 p.)</p>	<p>Stojant į tarptautinę SHARE-ERIC mokslinių tyrimų infrastruktūrą yra siekiama: visateisės nuolatinės narystės.</p> <p>Atsižvelgiant į SHARE-ERIC infrastruktūros specifiką ir Lietuvos poreikius, optimaliausia narystės alternatyva yra visateisė nuolatinė narystė.</p> <p>Visateisė narystė SHARE-ERIC suteiktą galimybę Lietuvai dalyvauti priimant sprendimus, susijusius su infrastruktūros veikla taip, kad jie maksimaliai atitiktų Lietuvos mokslo, socialinius ir ekonominius poreikius, kadangi tik tapus SHARE-ERIC nare, Lietuva įgyja teisę skirti narius į SHARE-ERIC valdantįjį organą – Tarybą. Bendradarbiavimas partnerystės pagrindais reikštų tuos pačius, su tyrimo vykdymu susijusius įsipareigojimus (SHARE Konsorciumo sutartis, priedas Nr. 8), bet nesuteikia teisės dalyvauti priimant sprendimus, valstybiniu lygmeniu nėra pripažįstama, kad Lietuva dalyvauja SHARE veiklose, o dėl didelių kaštų, Vilniaus universitetas be paramos būtų nepajėgus užtikrinti pakankamo ir nuoseklaus visų infrastruktūros veiklų finansavimo.</p> <p>SHARE-ERIC veikla steigimo metu buvo suplanuota iki 2024 metų, tačiau infrastruktūros veiklai pasirodžius ypač vertingai, jau yra sprendimas dėl tyrimo pratęsimo be apribojimų konkrečiais terminais (žr. priedą Nr. 9, priedą Nr. 10 bei nuorodą: https://www.share-eric.eu/data/news-details/share-becomes-long-term). Dėl kumuliatyvinio kaupiamų duomenų pobūdžio (galimybės stebėti asmenų funkcionavimo pokyčius), vertingiausia yra ilgos trukmės neterminuota narystė. Tokiu būdu surinkti duomenys leidžia analizuoti ilgalaikes tendencijas.</p> <p>Dalyvavimo SHARE-ERIC infrastruktūroje alternatyvos ribotos ir neracionalios. SHARE-ERIC savo vykdomomis veiklomis yra unikali infrastruktūra. Europoje nėra alternatyvios infrastruktūros, kuri vykdytų longitudinius tarpkultūrinius senėjimo tyrimus, todėl, siekiant analizuoti senėjimą, prisijungimas prie kitos infrastruktūros neįmanomas. Lietuvai neįstojus į SHARE-ERIC infrastruktūrą ir neturint lėšų finansuoti SHARE tyrimo veikloms Lietuvoje (koordinavimui ir duomenų rinkimui), senėjimo procesų situacija Lietuvoje būtų visiškai nereprezentuojama Europos ir pasaulio mokslininkų atliekamose mokslinėse analizėse. Kita galima alternatyva - savarankiškai vykdomas tyrimas, imituojant SHARE (ar kito senėjimo tyrimo, kaip HRS, ELSA ar pan.) metodologiją, nelaikytinas</p>

	<p>pilnaverte alternatyva, nes prarandamas duomenų tarpkultūrinis palyginamumas. Tokio tyrimo pavyzdys būtų Airijoje vykdomas TILDA tyrimas. Nepaisant to, kad tyrimo vykdytojai sugeba laikytis maždaug dviejų metų tyrimo bangų reguliarumo, tačiau duomenų rinkimas trunka iki pusantrų metų. Be to, TILDA tyrimas yra tik dalinai harmonizuotas su SHARE tyrimu, siekiant turėti bent minimalų palyginamumą. Taigi, ši alternatyva būtų brangesnė ir mažiau vertinga moksliniu požiūriu.</p>
<p>5.5. Narystės tarptautinėje MTI pagrindimas (Aprašo 27.1 p.)</p>	<p>SHARE tyrimo duomenys Lietuvoje gali būti naudingi iš esmės visoms mokslo ir studijų institucijoms, kuriose dirba mokslininkai, besidomintys senėjimo, apklausų metodologijos, duomenų analizės ir kitomis temomis. Duomenys vertingi tiek socialiniams (ekonomika, sociologija, psichologija ir kt.), tiek medicinos ir sveikatos (epidemiologija, visuomenės sveikata, gerontologija, slauga ir kt.), tiek gamtos mokslams (statistika, duomenų mokslas ir pan.). Tai, kad duomenys aprėpia didelį Europos šalių skaičių, įgalina lengvesnį tarptautinį bendradarbiavimą, pavyzdžiui, teikiant tarptautines projektų (įskaitant Horizon) paraiškas. Be to, duomenys gali būti naudojami daktaro disertacijoms, magistro baigiamiesiems darbams rengti. Yra sukurta ir speciali EasySHARE duomenų bazė, kuri yra skirta visų pakopų studentų mokymui.</p> <p>Lietuvos naudotojai turi prieigą prie visų 8 SHARE tyrimo bangų ir visų šalių duomenų. Lietuva į SHARE tyrimą įsijungė tik nuo 7-tos bangos, tad duomenys apie respondentus iš Lietuvos yra dviejose tyrimo bangose (7 ir 8) bei dviejose specialiose apklausose apie situaciją COVID-19 pandemijos metu. Numatoma, kad 2024 metais bus paskelbti ir 9-tos bangos duomenys.</p> <p>Šiuo metu SHARE duomenis Lietuvoje naudoja įvairios mokslo institucijos. Deja, SHARE neskelbia institucinės statistikos, todėl yra informacija tik apie naudotojų skaičių. Stebimas stabilus naudotojų iš Lietuvos skaičiaus augimas – 2016 metais SHARE duomenis naudojo 4 Lietuvos mokslininkai, 2017 metais – 4; 2018 – 7; 2019 – 15; 2020 – 22; naujausi duomenys (2021-2022 metų) rodo, kad Lietuvoje SHARE duomenis naudoja 30 mokslininkų. Organizuotų SHARE duomenų naudotojų mokymų statistika rodo, kad galima tikėtis, jog nemaža dalis naudotojų yra iš kitų, nei Vilniaus universitetas, institucijų, nes apie 75% mokymų dalyvių būna iš kitų institucijų.</p> <p>Siekdama kuo geriau atliepti įvairių Lietuvos mokslo institucijų ir kitų suinteresuotų organizacijų poreikius, SHARE Lietuva organizuojama steigiant konsorciumą tarp mokslo ir studijų institucijų ir įsteigiant Patariamąją tarybą.</p> <p>Konsorciumą sudaro keturios institucijos – Vilniaus universitetas (atlieka vietinio konsorciumo, ryšių su SHARE-ERIC, tyrimo atlikimo koordinavimą), Kauno technologijos universitetas (toliau – KTU; atlieka duomenų naudotojų mokymo ir konsultavimo koordinavimo funkciją), Lietuvos socialinių mokslų centras (toliau – LSMC, atlieka SHARE tyrimo duomenų panaudojimo viešajai politikai koordinavimo funkciją) ir Vytauto Didžiojo universitetas (toliau – VDU; atlieka SHARE Lietuva veiklą ir rezultatų viešinimo koordinavimo funkciją). Konsorciumo partneriai, veikdami kartu ir kolegialiai priimdami sprendimus dėl SHARE Lietuva veiklos, gali geriausiai atliepti skirtingų institucijų mokslininkų poreikius ir užtikrinti veiklos efektyvumą.</p> <p>Patariamoji taryba steigama, siekiant į SHARE Lietuva konsorciumo sprendimų priėmimą įtraukti platesnį socialinių partnerių ratą. Joje jau sutiko dalyvauti konsorciume nedalyvaujančio Klaipėdos universiteto atstovas, LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, STRATA bei NVO</p>

atstovas (M. Čiuželio labdaros ir paramos fondo, kurioje yra "Sidabrinės linijos" projektas). Patariamoji taryba padės užtikrinti, kad SHARE Lietuva veiklos yra maksimaliai naudingos įvairioms mokslo ir politikos institucijoms, prisidės prie didesnio duomenų naudojimo skirtingose mokslo institucijose ir informacijos apie SHARE Lietuva sklaidos.

Su SHARE tyrimu susiję mokslinės veiklos rezultatai:

1. Naudojant SHARE duomenis Lietuvos mokslininkai parengė 7 straipsnius ir du knygos skyrius (žr. <https://www.fsf.vu.lt/mokslas/share/mokslines-veiklos-rezultatai#lietuvos-mokslininku-publikacijos>). Vienas iš straipsnių ir vienas knygos skyrius parengti su užsienio mokslininkais. Didžioji dalis publikacijų laikytinos tarpdisciplininėmis, apimančiomis psichologijos, visuomenės sveikatos, sociologijos ir kitų mokslų aspektus. Šiuo metu spaudoje yra dar vienas SHARE duomenis naudojantis straipsnis, jis buvo priimtas į STEPP žurnalo specialų numerį senėjimo tematika, kuri artimiausiomis savaitėmis tikimės pamatyti išleista čia: <https://www.zurnalai.vu.lt/STEPP/issue/view/2360>.
2. Naudojant SHARE duomenis Lietuvos mokslininkai yra pristatę 10 pranešimų tarptautinėse konferencijose ir 13 pranešimų nacionalinėse konferencijose (žr. <https://www.fsf.vu.lt/mokslas/share/mokslines-veiklos-rezultatai#lietuvos-mokslininku-publikacijos>).
3. Naudojant SHARE duomenis apgintos dvi daktaro disertacijos (psichologijos ir ekonomikos mokslų), rengiamos dar dvi. SHARE duomenys naudoti podoktorantūros stažuotės tyrimui. Rengdami baigiamuosius darbus duomenis naudoja magistrantai ir bakalaurai.
4. Pasaulio mokslininkai parengė daugiau nei 50 publikacijų, kuriose naudojami Lietuvoje surinkti duomenys (nepilnas sąrašas gali būti rastas <https://www.fsf.vu.lt/mokslas/share/mokslines-veiklos-rezultatai#publikacijos-kuriose-naudojami-lietuvoje-surinkti-duomenys>).
5. Naudojant SHARE duomenis Lietuvoje vykdyti 4 moksliniai projektai (<https://www.fsf.vu.lt/mokslas/share/mokslines-veiklos-rezultatai#lietuvoje-vykdyti-projektai>). Vienas iš projektų ("Tvarus senėjančių Šiaurės ir Baltijos šalių gyventojų populiacijų profesinis gyvenimas"; Nordforsk) vykdomas su partneriais iš Švedijos ir Islandijos. Buvo teikti (nelaimėta arba dar laukiama vertinimo) dar trys tarptautiniai projektai.
6. Lietuvoje surinktus duomenis naudoja tarptautinės organizacijos, tokios kaip Pasaulio sveikatos organizacija, Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija ir kitos. Taip pat duomenis naudoja Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, STRATA.
7. SHARE Lietuvos infrastruktūros veikla yra plačiai nušviečiama Lietuvos žiniasklaidos (<https://www.fsf.vu.lt/mokslas/share/ziniasklaida-apie-share-lietuva>).

SHARE Lietuva infrastruktūra reguliariai vykdo mokymus Lietuvos mokslininkams, siekdama vystyti kompetencijas, reikiamas duomenų analizei. Vykdyti mokymai:

1. 2023 04 3-4 dienomis vykdytas „Europos sveikatos, senėjimo ir išėjimo į pensiją (SHARE) tyrimo duomenų analizės“ mokymų ciklas (mokymų temos: „Europos sveikatos, senėjimo ir išėjimo į pensiją tyrimas (SHARE): apžvalga“, „SHARE tyrimo duomenų struktūra“, „SPSS programinio paketo panaudojimas pradant

dirbti su SHARE tyrimo duomenimis“. Mokymuose dalyvavo 40 tyrėjų iš 11 Lietuvos universitetų, tyrimų institutų ir kolegijų (VDU, KU, KTU, VU, Alytaus, Kauno, Šiaulių, Vilniaus kolegijų, LSTC ir kt.; 75% dalyvių buvo iš kitų, nei VU institucijų). Mokymų trukmė – 6 akademinės valandos.

2. 2022 04 12-27 dienomis vykdytas „Europos sveikatos, senėjimo ir išėjimo į pensiją (SHARE) tyrimo duomenų analizės“ mokymų ciklas (mokymų temos: „Europos sveikatos, senėjimo ir išėjimo į pensiją tyrimas (SHARE): apžvalga“, „SHARE tyrimo duomenų struktūra“, „SPSS programinio paketo panaudojimas pradedant dirbti su SHARE tyrimo duomenimis“. Mokymuose dalyvavo 42 tyrėjai iš 10 Lietuvos universitetų, tyrimų institutų ir kolegijų (VDU, KU, KTU, VGTU, VU, Socialinių mokslų kolegijos, LSTC ir kt.; 74% dalyvių buvo iš kitų, nei VU institucijų). Mokymų trukmė – 6 akademinės valandos.
3. 2019 07 15 vyko seminaras Lietuvos Banko tyrėjams tema „SHARE - Survey of Health, Ageing and Retirement in Europe“. Seminaro metu Lietuvos Banke dirbantiems tyrėjams buvo pristatytas SHARE tyrimas, duomenų panaudojimo galimybės, prieigos prie jų taisyklės.
4. 2019 04 25 vyko seminaras mokslininkams „Darbas su STATA programa analizuojant SHARE tyrimo duomenis“. Praktinių mokymų metu mokslininkai mokėsi, kaip SHARE duomenų analizei panaudoti statistinį paketą STATA.
5. 2016 06 23 vyko seminaras mokslininkams „SHARE tyrimas trumpai“, jo metu mokslininkai buvo supažindinti su SHARE tyrimu ir Lietuvos įsijungimu į jį.

Seminarai ir renginiai politikos formuotojams:

1. 2023 12 15 vyko seminaras politikos formuotojams ir mokslininkams “Sidabrinės visuomenės forumas”, jo metu buvo skaityti du pranešimai, parengti SHARE duomenų pagrindu.
2. 2023 05 25 vyko Vilniaus universiteto ir LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos organizuotas seminaras „Aktyvus senėjimas Lietuvoje: iššūkiai ir galimybės“. Seminaro metu buvo pristatytos Europos sveikatos, senėjimo ir išėjimo į pensiją tyrimo (SHARE) duomenimis paremtos įžvalgos keturiuose aktyvaus senėjimo srityse: užimtumo, sveikatos, gebėjimų, socialinių ryšių.
3. 2021 11 10 vyko seminaras mokslininkams ir politikos formuotojams „Vyresnio amžiaus žmonių gerovė ir jos veiksniai“. Seminaro metu buvo pristatytos įžvalgos ir rekomendacijos apie vyresnio amžiaus asmenų gerovę, paremtos SHARE 7-tos bangos duomenimis.
4. 2017 06 05 vyko seminaras mokslininkams ir politikos formuotojams „Vyresnio amžiaus asmenų gerovė: biopsichosocialiniai veiksniai“. Seminaro metu buvo pristatyta informacija apie SHARE tyrimo duomenų panaudojimo socialinės ir sveikatos politikos vykdymui galimybes.

Seminarai ir pranešimai plačiajai visuomenei:

1. 2023 10 16. A. Kairys virtualioje ilgaamžiškumo konferencijoje pristatė pranešimą plačiajai visuomenei, grįstą SHARE duomenimis „Gyvenimas ant tektoninių lūžių: kaip atrodys mūsų senatvė?“.
2. 2023 05 01. A. Kairys didžiausioje Lietuvoje inovacijų konferencijoje Login 2023 skaitė SHARE tyrimo duomenimis grįstą pranešimą „Darbas iki 72 metų - svajonė ar košmaras?“.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. 2023 01 25 A. Kairys Darbuotojų saugos ir sveikatos konferencijoje DSS2023 skaitė pranešimą „Jei jums pasiseks, jūs irgi pasensite. Bet ar būsite patenkinti savo senatve?“. 4. 2022 11 25 A. Kairys Geros savijautos parodoje „Būkite sveiki 2022“ (Litexpo) skaitė pranešimą „Gera savijauta nepaisant amžiaus: ką reiškia aktyvus senėjimas?“ 5. 2022 09 22. A. Kairys didžiausioje Lietuvoje konferencijoje personalo vadovams #HRSavaitėLietuva skaitė pranešimą, grįstą SHARE duomenimis: „Jei Jums pasiseks, Jūs irgi pasensite. Bet ar būsite patenkinti savo senatve?“. 6. 2022 08 09. A. Kairys vadovų konferencijoje EBIT skaitė pranešimą, grįstą SHARE duomenimis: „Senatvė: sidabrinė ar pilka?“. 7. 2021 06 17. A. Kairys Sidabrinės linijos virtualioje konferencijoje "Gydantys pokalbiai" pristatė pranešimą, grįstą SHARE duomenimis "Skirtingo amžiaus žmonių gerovė: kaip galime vyresnio amžiaus žmonėms padėti jaustis geriau?" 8. 2017 09 20. Mokslo festivalyje „Erdvėlaivis Žemė“ buvo surengtas seminaras „Europos sveikatos, senėjimo ir išėjimo į pensiją (SHARE) tyrimo duomenų alchemija“. <p>Infrastruktūros veiklą koordinuojantys mokslininkai doc. A. Kairys ir dr. O. Zamalijeva reguliariai dalyvauja SHARE-ERIC visų šalių susitikimuose. Įprastai per metus vyksta du susitikimai, kurių metu aptariama tyrimo eiga, metodologija, inovacijos, sprendžiamos kylančios problemos. Paskutiniai susitikimai vyko 2023 m. spalio mėnesį Bratislavoje (Slovėnija), 2023 m. gegužės mėnesį Jaši (Rumunija) ir 2022 rugsėjo mėnesį Helsinkyje (Suomija). Taip pat reguliariai vyksta mokymai kaip atlikti apklausas, į šiuos mokymus kviečiami šalių operatoriai (iš Lietuvos – dr. O. Zamalijeva) bei tyrimą atliekančių bendrovių atstovai. Artimiausi mokymai numatyti 2024 m. vasario mėnesį.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad visos šios veiklos vykdytos didžiąja dalimi Vilniaus universiteto iniciatyva ir resursais dažniausiai tam neturint išorinio finansavimo.</p>
5.6. Kita svarbi informacija narystės tarptautinėje MTI pagrindimui	Siekiant efektyviai dalyvauti SHARE-ERIC infrastruktūroje, specialios įrangos įsigyti nereikia. Iš programinės įrangos, MTI duomenų analizei vykdyti, reikia įsigyti SPSS ir STATA/MP programas – šias licencijas Vilniaus universitetas turi įsigijęs savo lėšomis.

6. Narystės tarptautinėse MTI išlaidos (Aprašo VI skyrius)

Eil. Nr.	Išlaidų pavadinimas	2024 metai	2025 metai	2026 metai	2027 metai	2028 metai	Visam laikotarpiui
1.	Narystės išlaidos:	30000	30000	37200	31700	31700	160600
1.1.	narystės ar jai prilyginamas tarptautinėje MTI mokestis SHARE*	30000	30000	31700	31700	31700	155100
1.2.	tarptautinės MTI veiklų koordinavimo išlaidos (<i>tarptautinės MTI valdymo organų susitikimų organizavimas Lietuvoje</i>)**	0	0	5500	0	0	5500
2.	Operacinės išlaidos:	814616	426368	426368	399767	399767	2466885
2.1.	patalpų ir techninės įrangos, reikalingos MTI veiklai palaikyti ir paslaugoms teikti, išlaikymas	0	0	0	0	0	0
2.2.	valdymo ir administravimo išlaidos: administruojančių asmenų darbo užmokestis ir kelionės išlaidos	137649	137649	137649	137649	137649	688244
2.2.1.	SHARE Lietuva personalo darbo užmokestis***	132149	132149	132149	132149	132149	660744
2.2.2.	administruojančių asmenų komandiruotės (<i>po 2 kelionės 2 asmenims į tarptautinius susitikimus + 1 operatoriaus kelionė į SHARE organizuojamus mokymus, susijusius su duomenų rinkimu</i>)	5500	5500	5500	5500	5500	27500
2.3.	perkamos veiklos paslaugos (<i>dalyvavimą tarptautinėje MTI užtikrinančių duomenų surinkimas – 10-12 bangos lauko tyrimai</i>)****	673967	285719	285719	259118	259118	1763641
2.4.	komunikacija ir veiklos viešinimas (<i>seminarų, konferencijų organizavimas, pranešimų pristatymas tarptautiniuose renginiuose, gairių ir politikos trumpraščių leidyba</i>)*****	3000	3000	3000	3000	3000	15000
	Iš viso:	844616	456368	463568	431467	431467	2627485

Pastabos:

* SHARE-ERIC narystės mokestis grindžiamas atnaujinamu SHARE-ERIC statutu (priedas Nr. 10), SHARE-ERIC Finansų direktorės K. Axt pateikta informacija apie SHARE-ERIC dalyvio mokestį (priedas Nr. 11) ir konsorciumo tarptautiniuose susitikimuose pateikta informacija.

** 2026 metais numatoma Lietuvoje surengti tarptautinio SHARE-ERIC konsorciumo koordinatorių susitikimą. Numatoma, kad tai bus 3 dienų renginys. Išlaidos paskaičiuotos, atsižvelgiant į patalpų nuomos, maitinimo, padalomosios medžiagos rengimo ir kitas galimas išlaidas.

*** Įkainiai paskaičiuoti pagal patvirtintus Vilniaus universiteto įkainius: Vilniaus universiteto Rektoriaus 2022-10-10 įsakymu Nr. R-330 patvirtintais įkainiais “Dėl Vilniaus universiteto darbuotojų, įgyvendinančių Vilniaus universiteto valstybės planavimo ir konkursinius projektus, darbo užmokesčio nustatymo tvarkos aprašo patvirtinimo”, ir Vilniaus universiteto 2021-12-15 Tarybos nutarimu Nr. TPN-25 “Dėl Vilniaus universiteto darbuotojų darbo užmokesčio tvarkos aprašo patvirtinimo”.

Metinės sumos paskaičiavimas: įkainis, kuris apima visus privalomus mokesčius, dauginamas iš mėnesio valandų skaičiaus pagal numatytą etato dydį ir dauginamas iš 12 mėnesių per metus 2024-2028 metų laikotarpiu.

SHARE Lietuva veikloms vykdyti numatytos pareigybės ir etatų dalis remiasi bendrąja SHARE-ERIC šalių konsorciumo nacionalinių šalies komandų sudarymo struktūra, taip pat SHARE Lietuva konsorciumo struktūra, numatytais pasiekti rezultatais ir numatomu darbo krūviu. Atsižvelgiant į tai, kad SHARE Lietuva konsorciumo

nariai numato, kad išvardintas funkcijas vykdys darbuotojų komandos, kurios iš dalies bus finansuojamos gautomis, o iš dalies pačių institucijų skiriamomis lėšomis, nurodyti etatai gali būti paskirstyti keliems skirtingų pareigybių darbuotojams, išlaikant tą patį suminį skiriamų lėšų kiekį. Skaičiavimas atliktas, keliant prielaidą, kad darbus atliks vyriausiojo mokslo darbuotojo pareigas einantys darbuotojai (tokios yra šiuo metu SHARE tyrimą koordinuojančių darbuotojų pareigos).

Pareigos	Pareigybė, suminis etatas, institucija	Pagrindinė atsakomybė	Funkcijos
SHARE Lietuva infrastruktūros vadovas	Vyriausiasis mokslo darbuotojas, 0,5 etato, VU	Atsakingas už SHARE Lietuva infrastruktūros veiklą nacionalinį ir tarptautinį koordinavimą	<p>Pagrindinės vadovo funkcijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Yra atsakingas už SHARE Lietuva infrastruktūros veiklą tarptautinį koordinavimą, pagal savo įgaliojimus atstovauja SHARE Lietuva infrastruktūrą SHARE-ERIC veiklose ir susitikimuose; – Organizuoja ir koordinuoja į SHARE Lietuva infrastruktūrą įtrauktą grandžių, įskaitant Patariamąją Tarybą bei Konsorciumo narius, komunikavimą ir bendradarbiavimą; – Koordinuoja infrastruktūros veiklas, jų vykdymo grafiką, atsako už SHARE Lietuva tikslų bei uždavinių įgyvendinimą; – Kartu su operatoriumi užtikrina mokslinę tyrimo kokybę Lietuvoje; – Koordinuoja lauko darbus vykdančios organizacijos parinkimo procesą; – Pagal savo kompetenciją atstovauja SHARE Lietuva nacionaliniuose ir tarptautiniuose mokslo renginiuose, viešina sukurtus produktus, pasiektus rezultatus; – Analizuoja galimybes pritraukti išorinį finansavimą SHARE Lietuva veikloms; – Koordinuoja metinės SHARE Lietuva ataskaitos rengimą; – Įgyvendina kitas reikiamas SHARE Lietuva veiklas.
SHARE Lietuva infrastruktūros operatorius	Vyriausiasis mokslo darbuotojas, 0,75 etato, VU	Atsakingas už SHARE duomenų rinkimo ir duomenų bazės sudarymo koordinavimą	<p>Pagrindinės operatoriaus funkcijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Koordinuoja duomenų rinkimo procesą Lietuvoje, užtikrina mokslinę tyrimo kokybę, standartų laikymąsi; – Rengia su tyrimo vykdymu ir tyrimų etikos reikalavimais susijusią dokumentaciją (pvz., informuoto sutikimo forma, informacija respondentams apie asmens duomenų naudojimą); – Koordinuoja pagrindinių klausimynų ir kitos duomenų rinkimo metu naudojamos medžiagos (parodomųjų kortelių, tiriamųjų atsakymų bukletų ir pan.) vertimą, užtikrina vertimo kokybę;

			<p>Vykdo duomenų rinkimui skirtos kompiuterinės programos testavimą, rengia nustatytų klaidų ataskaitas, atlieka klaidų korekcijas;</p> <p>Komunikuoja su lauko darbus atliekančia agentūra ir ją konsultuoja, prižiūri standartų laikymąsi, vykdydamas tyrimo duomenų rinkimo proceso stebėseną;</p> <p>Dalyvauja rengiant ir vykdant duomenis rinkiantiems apklausėjams skirtus mokymus, konsultuoja apklausas vykdančius specialistus;</p> <p>Atlieka Lietuvoje surinktų duomenų bazės tvarkymą: žodinių atsakymų perkodavimą, apklausėjų komentarų vertimą ir kodavimą, duomenyse nustatytų neatitikimų išsaikinimą ir korekciją ir kt.;</p> <p>Dalyvauja vykdant duomenų naudotojams skirtus mokymus, konsultuoja duomenų naudotojus su duomenų bazės specifika ir duomenų pobūdžiu susijusiais klausimais;</p> <p>Pagal savo įgaliojimus dalyvauja SHARE konsorciumo tarptautiniuose susitikimuose bei komunikuoja su SHARE-ERIC Duomenų bazės valdymo skyriumi ir kitų institucijų atstovais;</p> <p>Prisideda prie metinės SHARE Lietuva ataskaitos rengimo;</p> <p>Įgyvendina kitas reikiamas SHARE Lietuva veiklas.</p>
SHARE Lietuva duomenų panaudojimo viešosios politikos formavimui koordinatorius	Vyriausiasis mokslo darbuotojas, 0,25 etato, LSMC	Atsakingas už SHARE duomenų panaudojimo viešajai politikai formuoti koordinavimą	<p>Pagrindinės duomenų panaudojimo viešajai politikai koordinatoriaus funkcijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Analizuoja strateginius ir kitus Valstybės dokumentus, identifikuodamas sritis, kur SHARE tyrimo duomenis galima panaudoti stebėsenos ar analizės tikslais; – Organizuoja konsultacijas su suinteresuotų valstybinių institucijų (SADM, STRATA, SAM ir pan.) atstovais, viešojo sektoriaus atstovais, siekiant išaiškinti pagrindinius prioritetus ir iššūkius sveikatos, senėjimo ir išėjimo į pensiją srityse, taip padidinant SHARE duomenų panaudojimo valstybinės reikšmės prioritetams galimybes; – SHARE duomenų pagrindu rengia politikos analizes ir/ar rekomendacijas skirtas Lietuvos viešosios politikos formuotojams bei kitoms suinteresuotoms institucijoms; – SHARE Lietuva organizuojamuose sklaidos renginiuose pristato SHARE

			<p>duomenų pagrindu paruoštas politines analizes bei rekomendacijas;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Analizuoja galimybes SHARE tyrimui pasiūlyti papildomus indikatorius ar modulius, atlikti papildomus su SHARE pagrindine banga susietus tyrimus (vad. <i>drop off</i>), analizuoja galimybes SHARE tyrimo duomenis susieti su registru duomenimis; – Prisideda prie metinės SHARE Lietuva ataskaitos rengimo; – Įgyvendina kitas reikiamas SHARE Lietuva veiklas.
SHARE Lietuva duomenų naudotojų mokymo ir konsultavimo koordinatorius	Vyriausiasis mokslo darbuotojas, 0,25 etato, KTU	Atsakingas už SHARE duomenų naudotojų iš Lietuvos mokymų organizavimo ir vedimo bei naudotojų konsultavimo koordinavimą	<p>Pagrindinės duomenų naudotojų mokymo ir konsultavimo koordinatoriaus funkcijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Koordinuoja SHARE duomenų naudotojams skirtus mokymus ir naudotojų konsultavimą; – Padeda duomenų naudotojams spręsti techninius su duomenų bazės naudojimu susijusius klausimus arba nukreipia klausimus kitiems specialistams; – Konsultuoja duomenų naudotojus statistinės duomenų analizės klausimais ir tyrimų metodologijos klausimais; – Organizuoja duomenų naudotojams skirtus duomenų analizės ir metodologinius mokymus; – Bendradarbiaudamas su operatoriumi organizuoja mokymus apie duomenų naudojimą pradedantiesiems ir pažengusiems naudotojams; – Atlieka duomenų naudotojų poreikių tyrimus ir kitaip renka informaciją apie duomenų naudotojų poreikius; – Kaupia, sistemina ir analizuoja su duomenų bazės naudojimu bei jos naudotojais Lietuvoje susijusią informaciją, rengia ataskaitas; – Prisideda prie metinės SHARE Lietuva ataskaitos rengimo; – Įgyvendina kitas reikiamas SHARE Lietuva veiklas.
SHARE Lietuva veiklų ir rezultatų viešinimo koordinatorius	Vyriausiasis mokslo darbuotojas, 0,25 etato, VDU	Atsakingas už SHARE Lietuva veiklų ir rezultatų sklaidos suinteresuotoms pusėms ir plačiąjį visuomenei koordinavimą	<p>Pagrindinės veiklų ir rezultatų viešinimo koordinatoriaus funkcijos:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Koordinuoja SHARE Lietuva viešinimo veiklas ir skatina mokslininkus, tyrėjus ir kitas suinteresuotas šalis pasinaudoti SHARE duomenų baze arba susipažinti su SHARE duomenų pagrindu parengtomis viešosios politikos rekomendacijomis;

			<ul style="list-style-type: none"> – Rengia viešinimui ir mokslo populiarinimui skirtą medžiagą; – Rengia tyrimo respondentams skirtą informaciją, supažindinančią su tyrimo rezultatais ir skatinančią tęsti dalyvavimą tyrime; – Koordinuoja informacijos apie SHARE Lietuva veiklą ir rezultatus sklaidą internetiniame puslapyje ir socialiniuose tinkluose; – Organizuoja sklaidos renginius (seminarus, simpoziumus, konferencijas), skirtus mokslo bendruomenei, politikos formuotojams ir plačiai visuomenei; – Pristato SHARE Lietuva veiklą ir rezultatus mokslo konferencijose, seminaruose ir kituose renginiuose; – Komunikuoja su SHARE-ERIC Viešųjų ryšių skyriumi ir kitų institucijų viešinimą vykdančiais atstovais; – Prisideda prie metinės SHARE Lietuva ataskaitos rengimo; – Įgyvendina kitas reikiamas SHARE Lietuva veiklas.
--	--	--	---

**** Tyrimo bangų kainos yra paskaičiuotos remiantis SHARE-ERIC vykdomų tyrimo paslaugų pirkimų Lietuvoje kainomis ir atsižvelgiant į šiuos aspektus:

- 2024 metais 10 banga: yra daromas imties atnaujinimas (papildomai įtraukiama 1000 žmonių), todėl tyrimo kaina yra didesnė.
- 2025 metais 11 banga: imties atnaujinimas nėra daromas, numatoma, kad iš ankstesnės bangos pavyks apklausti 86% respondentų. Paskaičiuota infliacija – 9 %.
- 2026 metais 12 banga: imties atnaujinimas nėra daromas, numatoma, kad iš ankstesnės bangos pavyks apklausti 86% respondentų. Paskaičiuota infliacija – 2 %.
- Lauko darbu kainą didžiaja dalimi apsprendžia longitudinalinis tyrimo pobūdis, kuris reikalauja papildomų priemonių, siekiant išlaikyti tiriamųjų imtį bei metodologiniai (atrankos, interviu technikos, ir pan.) tyrimo ypatumai. Tyrimą atliekanti bendrovė turi laikytis šių sąlygų:
 - a. Tyrimas atliekamas asmeninio (“gyvo”) interviu būdu (CAPI), interviu trukmė vidutiniškai 70-85 minutės su vienu respondentu.
 - b. Tyrimo bendrovė turi užtikrinti aukštą (numatomas 86%) longitudinalinio tyrimo dalyvių dalyvavimo procentą (angl. *Retention rate*). Jei jis krenta žemiau 61%, tyrimo bendrovei gali būti neapmokama už atliktą apklausą.
 - c. Tyrimo bendrovė turi į tyrimą įtraukti tik didelę patirtį turinčius apklausėjus, jie dalyvauja dviejuose mokymuose prieš lauko darbus. Siekiant išvengti apklausėjo efekto, vienas apklausėjas negali apklausti daugiau, nei 50 respondentų. Lauko darbus koordinuojantys agentūros atstovai apmokomi papildomai.
 - d. Atliekamas “rūpinimasis panelio dalyviais” (angl. *Panel care*): tyrime dalyvaujantys respondentai turi gauti sveikinimo atvirukus, rezultatų lankstinukus, siekiama gauti informaciją apie gyvenamosios vietos pasikeitimą;
 - e. Tyrimo agentūra turi įdėti papildomas pastangas išlaikydama kontaktą su respondentais, jei jie keičia gyvenamą vietą, o jei respondentas miršta, bandoma susisiekti su jo artimaisiais ir atlikti vadinamąjį Gyvenimo pabaigos interviu – surinkti informaciją apie paskutinius respondento gyvenimo metus.

Numatomi šie pagrindiniai kofinansavimui reikalingų lėšų šaltiniai:

- Darbo užmokesčio lėšos, skiriamos darbuotojams, kurie atlieka SHARE Lietuva MTI veiklas;
- Komandiruotėms į SHARE-ERIC susitikimus, mokymus ir mokslines konferencijas finansuoti skiriamos lėšos;
- Viešinimo ir sklaidos veikloms vykdyti skirtos lėšos (internetinio puslapio palaikymas, leidinių leidyba, renginių organizavimo išlaidos ir t.t.);
- Iš išorinių šaltinių (EK finansavimas, moksliniai projektai, Lietuvos organizacijų ir institucijų lėšos) gautos lėšos MTI veikloms finansuoti. SHARE tyrimas Lietuvoje iki šiol buvo finansuojamas iš šių šaltinių, todėl yra sukaupta tokių lėšų paieškos patirtis. Kaip pagrindinis veiklų finansavimo šaltinis jis nėra tvarus, tačiau gali pasitarnauti kaip geras kofinansavimo šaltinis;
- Kitos tinkamos lėšos.

Narystės plano projekto rengėjų iki šiol iš valstybės biudžeto ir kitų šaltinių gautos lėšos MTI finansuoti (Aprašo 27.3 p.):

Šalyje, koordinuojant VU mokslininkams, jau yra atlikti SHARE 7, 8 ir 9 bangų tyrimai, pradėtas vykdyti 10 bangos tyrimas. Šie tyrimai, SHARE Lietuva koordinavimo veiklos bei papildomos mokslinės veiklos, susijusios su SHARE duomenų analize, sklaida buvo finansuoti derinant lėšas, skirtas Europos komisijos (iš viso: 1,2 mln. Eur), Lietuvos mokslo tarybos konkursines lėšas (mokslininkų grupių tyrimų, nacionaliniai programos „Gerovės visuomenė“, tarptautinės programos Norforsk projektai – virš 250 tūkst. Eur), Filosofijos fakulteto fondo lėšas (projektui Nr. FSF-2022-1 “Aktyvaus senėjimo politika Lietuvoje: iššūkiai ir galimybės” - 42 tūkst. Eur) ir Vilniaus universiteto bei Filosofijos fakulteto lėšas: privalomų įnašų per dirbančių mokslininkų darbo užmokesį dengimui (in-kind 45 tūkst. Eur bei skirtas Filosofijos fakulteto finansavimas už SHARE veiklų koordinavimą mokslininkams 20 tūkst. Eur), metinių narystės mokesčių sumokėjimui (20 tūkst. Eur).

2013-2023 m. veiklos ir pasirašytos sutartys:

2013 – 2014 m. užmegzti kontaktai ir pradėtas susirašinėjimas dėl Vilniaus universiteto įsitraukimą į SHARE-ERIC vykdomas veiklas. 2013 m. gruodžio 2 d. gautas SHARE-ERIC vadovo kvietimas prisijungti prie infrastruktūros veiklų (priedas Nr. 12).

2015 – 2016 m. vykdyti parengiamieji SHARE 7 bangos darbai: atliktas tyrimui skirtas klausimyno vertimas ir adaptavimas; įgyvendinti 2 bandomieji tyrimai, kurių metu buvo įvertintas duomenų rinkimui skirtos programinės įrangos veikimas bei klausimyno tinkamumas; atliktos klausimyno korekcijos; Pasirašytos sutartys dėl veiklos vykdymo ir ko-finansavimo:

- 2015 m. gegužės 9 d. vykusiame SHARE infrastruktūros mokslinio komiteto posėdyje Vilniaus universitetas yra patvirtintas kaip nacionalinė mokslo institucija, tinkama ir pajėgi vykdyti infrastruktūros veiklas (raštas gautas 2015 06 25, žr. priedą Nr. 13). Pasirašyta sutartis: „Consortium agreement between SHARE-ERIC and Country Representing Scientific Partner Institutions of SHARE“ No. BS-25000-209 (2015 09 16) (priedas Nr. 8);
- Agreement on the common implementation of the action: „Extending the coverage of the SHARE survey to all Member States with a minimum sample size, allowing a better monitoring of ageing” Grant Agreement number – VS/2016/0135;
- Lietuvos mokslo tarybos mokslininkų grupių projekto „Vyresnio amžiaus asmenų gerovė: biopsichosocialiniai veiksniai“ (Nr. MIP-010/2015) (Iš LMT gauta parama Lietuvos komandai sudarė galimybes įgyvendinti SHARE 7 bangos parengiamuosius darbus).

2017 m. koordinavo pagrindinio SHARE 7 bangos tyrimo atlikimą ir duomenų rinkimą; vykdyta nuolatinė duomenų rinkimo proceso stebėseną; atliktas Lietuvoje surinktų duomenų kokybės patikrinimas bei duomenų bazės tvarkymas, dalyvauta SHARE konsorciomo susitikimuose.

2018 m. pradėti parengiamieji SHARE 8 bangos darbai: atliktas pirminis klausimyno vertimas; atliktas pirminis duomenų rinkimui skirtos programinės įrangos testavimas; atliktas pasiruošimas ir pradėtas pirmas bandomasis tyrimas. Pasirašyta sutartis:

- Agreement on the common implementation of the action: „Supporting the eighth wave of SHARE: preparation of the field work in several EU Member States” Grant agreement number – VS/2018/0285.
2018 birželio 14 d. SHARE-ERIC vadovo raštas dėl SHARE Lietuva integracijos į SHARE-ERIC konsorciumą (priedas Nr. 14), 2018 m. birželio 15 d. gautas LR Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos raštas dėl VU inicijuojamo Lietuvos ištraukimo į SHARE-ERIC tyrimų infrastruktūrą Nr. (1.2.28-12) SD-3464 (priedas Nr. 15).

2019 m. koordinavo pagrindinio SHARE 8 bangos tyrimo atlikimą ir duomenų rinkimą; vykdyta nuolatinė duomenų rinkimo proceso stebėseną; atliktas Lietuvoje surinktų duomenų kokybės patikrinimas bei duomenų bazės tvarkymas; dalyvauta SHARE konsorciumo susitikimuose. Pasirašyta sutartis:

- Agreement on the common implementation of the action: „Main Survey SHARE Wave 8 in all 26 continental EU Member States”. Grant agreement number – VS/2019/0332.

2020 ir 2021 m. buvo atliktos dvi specialios SHARE COVID19 apklausos, kurių tikslas buvo nustatyti COVID epidemijos pasekmes visuomenei ir ypač vyresniems nei 50-ies amžiaus žmonėms. O taip pat suprasti kaip taikyti geresnes sveikatos apsaugos, ekonomines ir socialines priemones.

Pasirašyta sutartis:

- Grant agreement for an action under programme for the prerogatives and specific competences. Agreement number – VS/2020/0313
- Mokslo projekto „Lyginamasis vyresnio amžiaus gyventojų gerovės ir jos veiksnių tyrimas Baltijos šalyse” sutartis su Lietuvos mokslo taryba Nr. S-GEV-20-9.

2021 m. pradėti parengiamieji SHARE 9 bangos darbai: atliktas pirminis klausimyno vertimas; atliktas pirminis duomenų rinkimui skirtos programinės įrangos testavimas; atliktas pasiruošimas ir pradėtas pirmas bandomasis tyrimas. Pasirašytos sutartys:

- Grant agreement Project 101052589 — SHARE-EUCOV with EC Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion (project name: SHARE main data collection of Wave 9 and preparation of Wave 10 in 12 countries to maintain EU coverage)
- Agreement on the common implementation of the action: Main Survey SHARE Wave 9 Grant agreement project – 101052589 — SHARE-EUCOV.

2022 m. koordinavo pagrindinio SHARE 9 bangos tyrimo atlikimą ir duomenų rinkimą; vykdyta nuolatinė duomenų rinkimo proceso stebėseną; atliktas Lietuvoje surinktų duomenų kokybės patikrinimas bei duomenų bazės tvarkymas; dalyvauta SHARE konsorciumo susitikimuose.

2023 m. pradėti parengiamieji SHARE 10 bangos darbai. Gautas dalinis duomenų rinkimo ko-finansavimas, pasirašyta mokslo projekto „Tvarus senėjančių Šiaurės ir Baltijos šalių gyventojų populiacijų profesinis gyvenimas“ sutartis su Lietuvos mokslo taryba Nr. S-NORDFORSK-23-1 (2023-02-03 Nr. (1.78 Mr) SU-230).

7. Planuojamų vykdyti ekonominių veiklų išsamus pagrindimas (Aprašo 27.4 p.)

Vykdyti SHARE Lietuva veiklą atliekami:

- SHARE bangų tyrimų koordinavimas (instrumentų adaptavimas, duomenų rinkimo priežiūra, mokymai ir konsultacijos duomenų surinkėjams);
- SHARE Lietuvos duomenų bazės sudarymo koordinavimas: tyrimo duomenų peržiūra, sutvarkymas, perdavimas koordinatoriams;
- Sklaidos ir kompetencijų tobulinimo renginių organizavimas: mokymai duomenų naudotojams (akademiniai bendruomenei), mokymai suinteresuotų institucijų atstovams (politikams, praktikams ir kt.), mokslinės-praktinės konferencijos, seminarai, diskusijos ir kt.;
- Tyrimo duomenų analizė, rekomendacijų, išvalgų, trumpraščių (angl. *policy brief*) dokumentų rengimas, publikacijos ir kt. duomenų sisteminimas ir pristatymas;
- Nacionalinė ir tarptautinė tinklaveika, Lietuvos atstovavimas konsorciame.

Vilniaus universitetas SHARE Lietuva infrastruktūroje dalyvauja vykdydamas neekonominę veiklą, kaip ji apibrėžta Komunikato Nr. 2014/C IR 198/01 19 str. ir 20 str. SHARE Lietuva infrastruktūros įgyvendinimo metu nenumatyta ekonominė veikla ir nebus gaunamos pajamos. Jei įgyvendinant MTI veiklas būtų gauta pajamų, jas numatoma reinvestuoti į pagrindinę SHARE Lietuva infrastruktūros veiklą.

8. Narystės tarptautinėje MTI metu siektini rezultatai pamečiui (Aprašo 27.5, 27.6 p.)

Siekiami rezultatai skirstytini į grupes:

- SHARE tyrimo duomenų bazės sudarymo koordinavimas, atviros prieigos prie išteklių užtikrinimas;
- Sklaidos priemonės: duomenų pristatymo renginiai, mokymai, pranešimai, publikacijos, tinklapių administravimas;
- Tinklaveika (atstovavimas tarptautiniame MTI konsorciame).

Taip pat išskiriame rodiklius, kurie bus stebimi, bet SHARE Lietuva komanda tiesiogiai jų pasiekti negali. Tai yra duomenų naudotojų iš Lietuvos skaičius, Lietuvos mokslininkų parengtų publikacijų, kuriuose naudojami Lietuvoje surinkti duomenys, skaičius bei studentų, naudojančių SHARE duomenis, skaičius. Numatoma, SHARE Lietuva komandos vykdomos veiklos, išvardintos šiame plane, padės pasiekti numatytą stebimų rodiklių.

2024 metai

Veiklos duomenų bazės sudarymo koordinavimo srityje. Šių veiklų tikslas – koordinuoti SHARE tyrimo duomenų surinkimą ir pasirengimą tyrimui.

- SHARE 10-tos bangos klausimyno vertimas, testavimas, parengimas parengiamajam tyrimui (rezultatas – parengtas klausimynas);
- SHARE 10-tos bangos parengiamojo tyrimo (angl. *Field rehearsal*) atlikimo koordinavimas (rezultatas – atliktas tyrimas);
- SHARE 10-tos bangos klausimyno galutinis vertimas, testavimas, parengimas pagrindiniam tyrimui (rezultatas – parengtas klausimynas);
- SHARE 10-tos bangos pagrindinio tyrimo atlikimo koordinavimas (rezultatas – vykdomas tyrimas).

Vykdomos sklaidos priemonės:

- Mokymai esamiems ar potencialiems SHARE duomenų naudotojams (viso 4 surengti mokymai):
 - Mokymai pradedantiesiems SHARE duomenų naudotojams (rezultatas – surengti mokymai). Jais siekiama Lietuvos mokslininkus supažindinti su SHARE duomenų baze, duomenų ypatumais, prieiga prie duomenų ir suteikti pirminių įgūdžių bei žinių, kad potencialūs naudotojai galėtų pradėti duomenis naudoti savarankiškai. Taip pat šiais mokymais siekiama padidinti naudotojų iš įvairių Lietuvos institucijų skaičių;
 - Mokymai pažengusiems SHARE duomenų naudotojams (rezultatas – surengti mokymai). Numatoma surengti mokymus, kurie pristatys SHARE 9-tos bangos duomenų rinkinį, jo metodologines inovacijas bei kitas naujoves ir duomenų analizės ypatumus. Siekiama, kad naudotojai, kurie jau yra susipažinę su SHARE duomenų baze, ją naudotų aktyviau, rengdami publikacijas ir kitą mokslo ar viešosios politikos produkciją;
 - Mokymai apie kiekybinių tyrimų duomenų analizės metodologiją, tyrimų planavimą, metodologinius aspektus ir pan. (įtraukiant informaciją apie SHARE duomenų analizę) (rezultatas – surengti mokymai). Šiais mokymais siekiama esamiems arba potencialiems SHARE duomenų naudotojams suteikti instrumentus, naudingus SHARE duomenų analizei, ir įgalinti juos panaudoti duomenis rengiant publikacijas ir kitą mokslo ar viešosios politikos produkciją;
 - Mokymai apie SHARE duomenų panaudojimą pedagoginėje veikloje (rezultatas – surengti mokymai). Jais siekiama, kad įvairių institucijų ir disciplinų dėstytojai naudotų SHARE duomenis (tiek pagrindinius duomenis, tiek specialiai studijų veikloms skirtus easySHARE duomenis) ugdant studentų duomenų analizės ir kt. įgūdžius.
- SHARE duomenų naudotojų iš Lietuvos konsultavimas (rezultatas – 7 konsultacijos). Siekiama, kad SHARE duomenų naudotojai būtų įgalinti efektyviai naudoti SHARE duomenis mokslo ir viešosios politikos produkcijos rengimui;
- Rekomendacijų politikos formuotojams, politinių analizių ar pan., kuriuose naudojami SHARE duomenys parengimas (rezultatas: parengtos rekomendacijos ar analizė). Siekiama, kad SHARE tyrimo duomenys būtų naudingi ir prieinami socialinę, sveikatos ar kt. politiką formuojantiems, vykdančioms ar analizuojantiems specialistams;

- Internetinio leidinio, kuriame pateikiama keletas svarbiausių Lietuvai rodiklių iš SHARE duomenų bazės apibendrinta ir lengvai suprantama forma, parengimas (rezultatas – parengtas internetinis duomenų leidinys). Kadangi SHARE duomenų bazė yra sudėtinga ir nelengvai prieinama asmenims ne iš mokslo institucijų, šiuo leidiniu siekiama svarbiausius duomenis padaryti lengvai prieinamus kitiems asmenims, kurie gali būti suinteresuoti informacija apie vyresnio amžiaus asmenų padėtį Lietuvoje. Numatoma remtis 7-9 bangų duomenimis;
- Renginio, skirto mokslininkams, politikos formuotojams ir plačiajai visuomenei, - „Sidabrinės visuomenės forumas“ – surengimas (rezultatas – surengtas renginys). Renginio tikslas – didinti informacijos apie SHARE Lietuva infrastruktūrą sklaidą, supažindinti kitus mokslininkus, politikos formuotojus ir plačiąją visuomenę apie tyrimų rezultatus, SHARE duomenų panaudojimą ir platesnį su senėjimu susijusį kontekstą;
- Viešinimo veiklos. Šiomis veiklomis siekiama plačiąją visuomenę supažindinti su SHARE Lietuva infrastruktūra, jos veikla bei pačiu SHARE tyrimu:
 - Viešinimas žiniasklaidoje: spaudos pranešimas, straipsniai, interviu, dalyvavimas laidose, kai paminimas SHARE tyrimas (rezultatas: 2 viešinimo atvejai);
 - Išsamios ir duomenų naudotojams bei plačiajai visuomenei naudingos informacijos pateikimas SHARE Lietuva internetiniame puslapyje (rezultatas – nuolat atnaujinamas puslapis);
 - Informacijos apie SHARE Lietuva ir SHARE tyrimą sklaida socialiniuose tinkluose. Numatoma sukurti SHARE Lietuva paskirą socialiniame tinkle ir joje talpinti aktualią informaciją apie infrastruktūrą ir tyrimą. Konkretus socialinis tinklas bus parinktas, atlikus analizę, kur informacijos sklaida būtų efektyviausia (rezultatas – socialinio tinklo paskyra su nuolat atnaujinama informacija).

Tinklaveikos priemonės. Šių priemonių tikslas – efektyvi SHARE Lietuva veikla, komunikacija tarp partnerių ir su SHARE-ERIC.

- Dalyvavimas SHARE-ERIC konsorciumo susitikimuose;
- Informacijos SHARE-ERIC ataskaitoms, internetiniam puslapiui ir leidiniams teikimas;
- Organizuojami SHARE Lietuva konsorciumo partnerių visuotiniai susirinkimai (rezultatas – įvykęs bent 1 susirinkimas);
- Organizuojami SHARE Lietuva patariamiosios tarybos posėdžiai (rezultatas - įvykęs bent 1 posėdis).

Siekiami stebėsenos rezultatai:

- SHARE duomenų naudotojų iš Lietuvos skaičius: 46⁵;
- SHARE duomenis naudojančių publikacijų (moksliniai straipsniai, knygų skyriai, disertacijos ir pan.), kuriose bent vienas iš bendraautorių afilijuotas su Lietuvoje veikiančia mokslo institucija, skaičius: ne mažiau 1⁶;

⁵ Naudotojų skaičius grindžiamas panašiausių į Lietuvą šalių - Estijos ir Latvijos patirtimi. Skaičiavimai atlikti remiantis SHARE-ERIC metinės veiklos ataskaitomis (<https://share-eric.eu/infrastructure/the-legal-entity-behind-share>). Naujausi turimi naudotojų skaičiaus šalyse duomenys yra iš 2022 metų. Estija nuo SHARE tyrimo pradžios 2010 metais iki 2022 metų pasiekė 87 naudotojų skaičių, reiškia, per metus vidutiniškai padaugėdavo po 6,7 naudotojo. Latvija SHARE tyrimą pradėjo 2016 metais, o 2022 metais turėjo 21 naudotoją, reiškia, naudotojų skaičius per metus kinta po 3. Lietuva tyrimą taip pat pradėjo 2016 metais, o 2022 metais turėjo 30 naudotojų, taigi, metinis naudotojų skaičius didėja po 4,3 naudotojo. Atsižvelgiant į šiuos skaičiavimus, manome, kad turint stabilų finansavimą mokymų ir sklaidos veikloms galima pasiekti aukštesni naudotojų skaičiaus augimą, nei Estijoje - 8 naujus naudotojus per metus. Teikiamos paraiškos laikotarpių numatome, kad vartotojų skaičius bus nuo 46 (2024 metais) iki 78 (2028 metais).

⁶ Publikacijų skaičius yra pagrįstas duomenų naudotojų produktyvumo analize (<https://share-eric.eu/publications/user-publications-statistics>). 2023 metais SHARE-ERIC turėjo 18167 duomenų naudotojus. 2023 metais, naudojant SHARE duomenis, buvo parengtos 231 publikacija, reiškia, vienas vartotojas parengia vidutiniškai 0,013 publikacijos. 2022 metais SHARE-ERIC turėjo apie 16 000 vartotojų, kurie parengė 307 publikacijas (santykis 0,019), 2021 metais vartotojų buvo apie 13700, o publikacijų - 375 (santykis 0,027). Taigi, remiantis paskutiniiais trimis metais (tarp kurių pakliūva nepaprastai produktyvūs metai, kai buvo daug su COVID susijusių publikacijų), vidutiniškai vienas SHARE duomenų naudotojas parengia 0,02 publikacijas). Remiantis šiuo skaičiavimu, 2024 metais 46 Lietuvos vartotojai turėtų parengti 0,92 publikacijos, o 2028 metais 78 vartotojai – 1,56 publikacijas. Šie skaičiai yra adekvatūs, remiantis ir kitų infrastruktūrų patirtimi. Europos socialinis tyrimas 2023 metais Lietuvoje turėjo 1765 registruotus duomenų naudotojus, iš kurių didžiąją dalį sudarė studentai (73 proc.), taigi, mokslininkų buvo apie 474 (<https://www.europeansocialsurvey.org/about/country-information/lithuania/lithuanian>). Remiantis įsakymu “Dėl mokslo ir studijų institucijos delegavimo atstovauti Lietuvai Europos socialinio tyrimo Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros konsorciume ir Lietuvos narystės Europos socialinio tyrimo Europos mokslinių tyrimų infrastruktūros konsorciume plano patvirtinimo” (2022-12-29 Nr. 2022-27245), 2024 metais Europos socialinis tyrimas planuoja 4 straipsnius, reiškia, santykis yra dar mažesnis - 0,008 straipsnio vienam vartotojui.

- SHARE duomenys naudojančių mokslinių pranešimų nacionalinėse ir tarptautinėse konferencijose (publikuotos tezės), kuriose bent vienas iš bendraautorių afilijuotas su Lietuvoje veikiančia mokslo institucija, skaičius: 2;
- Studentų, naudojančių SHARE duomenis studijų procese (studijų dalykuose arba rengiant darbus), skaičius: 6.

2025 metai

Veiklos duomenų bazės sudarymo koordinavimo srityje. Šių veiklų tikslas – koordinuoti SHARE tyrimo duomenų surinkimą ir pasirengimą tyrimui:

- SHARE 10-tos bangos pagrindinio tyrimo atlikimo koordinavimas (rezultatas – atliktas tyrimas);
- SHARE 10-tos bangos tyrimo duomenų perkodavimas, tvarkymas, parengimas publikavimui (rezultatas – sutvarkyti duomenys. Numatomas publikavimo laikas – 2026 metai.);
- Galimybės naudoti kitokį apklausos būdą (dalinai internetinę apklausą) analizė, metodologinis ir technologinis pasirengimas, dalyvavimas SHARE-ERIC diskusijose dėl apklausos būdo keitimo;
- SHARE 11-tos bangos klausimyno pirminė peržiūra, dalinis vertimas, dalyvavimas diskusijose dėl jo struktūros ir klausimų, pirminis testavimas (rezultatas – parengtas pirminis klausimynas);
- Pasirengimas SHARE 11-tos bangos duomenų surinkimo paslaugų viešojo pirkimo konkursui.

Vykdamos sklaidos priemonės:

- Mokymai esamiems ar potencialiems SHARE duomenų naudotojams (viso 4-5 surengti mokymai):
 - Mokymai pradedantiesiems SHARE duomenų naudotojams (rezultatas – surengti mokymai). Jais siekiama Lietuvos mokslininkus supažindinti su SHARE duomenų baze, duomenų ypatumais, prieiga prie duomenų ir suteikti pirminių įgūdžių bei žinių, kad potencialūs naudotojai galėtų pradėti duomenis naudoti savarankiškai. Taip pat šiais mokymais siekiama padidinti naudotojų iš įvairių Lietuvos institucijų skaičių;
 - Mokymai pažengusiems SHARE duomenų naudotojams (rezultatas – surengti mokymai). Numatoma surengti mokymus, kurie pristatys patyrusiems naudotojams aktualius duomenų bazės naudojimo aspektus (specifinius modulius, sudėtingesnius duomenų analizės metodus ir pan.) bei ugdyt duomenų naudojimo įgūdžius. Siekiama, kad naudotojai, kurie jau yra susipažinę su SHARE duomenų baze, ją naudotų aktyviau, rengdami publikacijas ir kitą mokslo ar viešosios politikos produkciją;
 - Mokymai apie kiekybinių tyrimų duomenų analizės metodologiją, tyrimų planavimą, metodologinius aspektus ir pan. (įtraukiant informaciją apie SHARE duomenų analizę) (rezultatas – surengti 1 arba 2 mokymai). Šiais mokymais siekiama esamiems arba potencialiems SHARE duomenų naudotojams suteikti instrumentus, naudingus SHARE duomenų analizei, ir įgalinti juos panaudoti duomenis rengiant publikacijas ir kitą mokslo ar viešosios politikos produkciją. Konkreti tema / temos ir mokymų skaičius bus parinktas, atsižvelgiant į SHARE duomenų naudotojų poreikius;
 - Mokymai apie SHARE duomenų panaudojimą pedagoginėje veikloje (rezultatas – surengti mokymai). Jais siekiama, kad įvairių institucijų ir disciplinų dėstytojai naudotų SHARE duomenis (tiek pagrindinius duomenis, tiek specialiai studijų veikloms skirtus easySHARE duomenis) ugdant studentų duomenų analizės ir kt. įgūdžius.
- SHARE duomenų naudotojų iš Lietuvos konsultavimas (rezultatas – 7 konsultacijos). Siekiama, kad SHARE duomenų naudotojai būtų įgalinti efektyviai naudoti SHARE duomenis mokslo ir viešosios politikos produkcijos rengimui;
- SHARE duomenų bazės naudotojų (nesant galimybės - mokymų dalyvių) apklausa apie jų mokymų, konsultacijų ir kitų paslaugų poreikius; SHARE duomenų naudotojo profilio sudarymas (rezultatas – atlikta apklausa). Šia apklausa siekiama nustatyti kas naudoja SHARE duomenis, kokie naudotojų poreikiai, duomenų naudojimo kliūtys ir kaip galima paskatinti duomenų naudojimą;
- Rekomendacijų politikos formuotojams, politinių analizių ar pan., kuriose naudojami SHARE duomenys parengimas (rezultatas: parengtos rekomendacijos ar analizė). Siekiama, kad SHARE

tyrimo duomenys būtų naudingi ir prieinami socialinę, sveikatos ar kt. politiką formuojantiems, vykdančioms ar analizuojantiems specialistams;

- Renginio, skirto mokslininkams, politikos formuotojams ir plačiajai visuomenei, - „Sidabrinės visuomenės forumas“ – surengimas (rezultatas – surengtas renginys). Renginio tikslas – didinti informacijos apie SHARE Lietuva infrastruktūrą sklaidą, supažindinti kitus mokslininkus, politikos formuotojus ir plačiąją visuomenę apie tyrimų rezultatus, SHARE duomenų panaudojimą ir platesnį su senėjimu susijusį kontekstą;
- Viešinio veiklos. Šiomis veiklomis siekiama plačiąją visuomenę supažindinti su SHARE Lietuva infrastruktūra, jos veikla bei pačiu SHARE tyrimu:
 - Viešinimas žiniasklaidoje: spaudos pranešimas, straipsniai, interviu, dalyvavimas laidose, kai paminimas SHARE tyrimas (rezultatas: 2 viešinio atvejai);
 - Išsamios ir duomenų naudotojams bei plačiajai visuomenei naudingos informacijos pateikimas SHARE Lietuva internetiniame puslapyje (rezultatas – nuolat atnaujinamas puslapis);
 - Informacijos apie SHARE Lietuva ir SHARE tyrimą sklaida socialiniuose tinkluose SHARE Lietuva paskyroje.

Tinklaveikos priemonės. Šių priemonių tikslas – efektyvi SHARE Lietuva veikla, komunikacija tarp partnerių ir su SHARE-ERIC.

- Dalyvavimas SHARE-ERIC konsorciumo susitikimuose;
- Informacijos SHARE-ERIC ataskaitoms, internetiniam puslapiui ir leidiniams teikimas;
- Organizuojami SHARE Lietuva konsorciumo partnerių visuotiniai susirinkimai (rezultatas – įvykęs bent 1 susirinkimas);
- Organizuojami SHARE Lietuva patariamiosios tarybos posėdžiai (rezultatas - įvykęs bent 1 posėdis).

Siekiami stebėsenos rezultatai:

- SHARE duomenų naudotojų iš Lietuvos skaičius: 54;
- SHARE duomenis naudojančių publikacijų (moksliniai straipsniai, knygų skyriai, disertacijos ir pan.), kuriose bent vienas iš bendraautorių afilijuotas su Lietuvoje veikiančia mokslo institucija, skaičius: ne mažiau 1-2;
- SHARE duomenys naudojančių mokslinių pranešimų nacionalinėse ir tarptautinėse konferencijose (publikuotos tezės), kuriose bent vienas iš bendraautorių afilijuotas su Lietuvoje veikiančia mokslo institucija, skaičius: 2;
- Studentų, naudojančių SHARE duomenis studijų procese (studijų dalykuose arba rengiant darbus), skaičius: 7.

2026 metai

Veiklos duomenų bazės sudarymo koordinavimo srityje. Šių veiklų tikslas – koordinuoti SHARE tyrimo duomenų surinkimą ir pasirengimą tyrimui:

- SHARE 11-tos bangos klausimyno vertimas, testavimas, parengimas parengiamajam tyrimui (rezultatas – parengtas klausimynas);
- SHARE 11-tos bangos parengiamojo tyrimo (angl. *Field rehearsal*) atlikimo koordinavimas (rezultatas – atliktas tyrimas);
- SHARE 11-tos bangos klausimyno galutinis vertimas, testavimas, parengimas pagrindiniam tyrimui (rezultatas – parengtas klausimynas);
- SHARE 11-tos bangos pagrindinio tyrimo atlikimo koordinavimas (rezultatas – vykdomas tyrimas).

Vykdomos sklaidos priemonės:

- Mokymai esamiems ar potencialiems SHARE duomenų naudotojams (viso 4-5 surengti mokymai):

- Mokymai pradedantiesiems SHARE duomenų naudotojams (rezultatas – surengti mokymai). Jais siekiama Lietuvos mokslininkus supažindinti su SHARE duomenų baze, duomenų ypatumais, prieiga prie duomenų ir suteikti pirminių įgūdžių bei žinių, kad potencialūs naudotojai galėtų pradėti duomenis naudoti savarankiškai. Taip pat šiais mokymais siekiama padidinti naudotojų iš įvairių Lietuvos institucijų skaičių;
- Mokymai pažengusiems SHARE duomenų naudotojams (rezultatas – surengti mokymai). Numatoma surengti mokymus, kurie pristatys SHARE 10-tos bangos duomenų rinkinį, jo metodologines inovacijas bei kitas naujoves ir duomenų analizės ypatumus. Siekiama, kad naudotojai, kurie jau yra susipažinę su SHARE duomenų baze, ją naudotų aktyviau, rengdami publikacijas ir kitą mokslo ar viešosios politikos produkciją;
- Mokymai apie kiekybinių tyrimų duomenų analizės metodologiją, tyrimų planavimą, metodologinius aspektus ir pan. (įtraukiant informaciją apie SHARE duomenų analizę) (rezultatas – surengti 1 arba 2 mokymai). Šiais mokymais siekiama esamiems arba potencialiems SHARE duomenų naudotojams suteikti instrumentus, naudingus SHARE duomenų analizei, ir įgalinti juos panaudoti duomenis rengiant publikacijas ir kitą mokslo ar viešosios politikos produkciją. Konkreti tema / temos ir mokymų skaičius bus parinktas, atsižvelgiant į SHARE duomenų naudotojų poreikius;
- Mokymai apie SHARE duomenų panaudojimą pedagoginėje veikloje (rezultatas – surengti mokymai). Jais siekiama, kad įvairių institucijų ir disciplinų dėstytojai naudotų SHARE duomenis (tiek pagrindinius duomenis, tiek specialiai studijų veikloms skirtus easySHARE duomenis) ugdant studentų duomenų analizės ir kt. įgūdžius.
 - SHARE duomenų naudotojų iš Lietuvos konsultavimas (rezultatas – 7 konsultacijos). Siekiama, kad SHARE duomenų naudotojai būtų įgalinti efektyviai naudoti SHARE duomenis mokslo ir viešosios politikos produkcijos rengimui;
 - Rekomendacijų politikos formuotojams, politinių analizių ar pan., kuriose naudojami SHARE duomenys parengimas (rezultatas: parengtos rekomendacijos ar analizė). Siekiama, kad SHARE tyrimo duomenys būtų naudingi ir prieinami socialinę, sveikatos ar kt. politiką formuojantiems, vykdančioms ar analizuojantiems specialistams;
 - Internetinio leidinio, kuriame pateikiama keletas svarbiausių Lietuvai rodiklių iš SHARE duomenų bazės apibendrinta ir lengvai suprantama forma, parengimas (rezultatas – parengtas internetinis duomenų leidinys). Kadangi SHARE duomenų bazė yra sudėtinga ir nelengvai prieinama asmenims ne iš mokslo institucijų, šiuo leidiniu siekiama svarbiausius duomenis padaryti lengvai prieinamus kitiems asmenims, kurie gali būti suinteresuoti informacija apie vyresnio amžiaus asmenų padėtį Lietuvoje. Numatoma remtis 7-10 bangų duomenimis;
 - Renginio, skirto mokslininkams, politikos formuotojams ir plačiajai visuomenei, - „Sidabrinės visuomenės forumas“ – surengimas (rezultatas – surengtas renginys). Renginio tikslas – didinti informacijos apie SHARE Lietuva infrastruktūrą sklaidą, supažindinti kitus mokslininkus, politikos formuotojus ir plačiąją visuomenę apie tyrimų rezultatus, SHARE duomenų panaudojimą ir platesnį su senėjimu susijusį kontekstą;
 - Viešinio veiklos. Šiomis veiklomis siekiama plačiąją visuomenę supažindinti su SHARE Lietuva infrastruktūra, jos veikla bei pačiu SHARE tyrimu:
 - Viešinimas žiniasklaidoje: spaudos pranešimas, straipsniai, interviu, dalyvavimas laidose, kai paminimas SHARE tyrimas (rezultatas: 2 viešinio atvejai);
 - Išsamios ir duomenų naudotojams bei plačiajai visuomenei naudingos informacijos pateikimas SHARE Lietuva internetiniame puslapyje (rezultatas – nuolat atnaujinamas puslapis);
 - Informacijos apie SHARE Lietuva ir SHARE tyrimą sklaida socialiniuose tinkluose SHARE Lietuva paskyroje.

Tinklaveikos priemonės. Šių priemonių tikslas – efektyvi SHARE Lietuva veikla, komunikacija tarp partnerių ir su SHARE-ERIC.

- Dalyvavimas SHARE-ERIC konsorciumo susitikimuose;
- SHARE-ERIC konsorciumo susitikimo Lietuvoje organizavimas (rezultatas - įvykęs vienas SHARE-ERIC narių susitikimas Lietuvoje);
- Informacijos SHARE-ERIC ataskaitoms, internetiniam puslapiui ir leidiniams teikimas;
- Organizuojami SHARE Lietuva konsorciumo partnerių visuotiniai susirinkimai (rezultatas – įvykęs bent 1 susirinkimas);

- Organizuojami SHARE Lietuva patariamiosios tarybos posėdžiai (rezultatas - įvykęs bent 1 posėdis).

Siekiami stebėsenos rezultatai:

- SHARE duomenų naudotojų iš Lietuvos skaičius: 62;
- SHARE duomenis naudojančių publikacijų (moksliniai straipsniai, knygų skyriai, disertacijos ir pan.), kuriose bent vienas iš bendraautorių afilijuotas su Lietuvoje veikiančia mokslo institucija, skaičius: ne mažiau 1-2;
- SHARE duomenys naudojančių mokslinių pranešimų nacionalinėse ir tarptautinėse konferencijose (publikuotos tezės), kuriose bent vienas iš bendraautorių afilijuotas su Lietuvoje veikiančia mokslo institucija, skaičius: 2;
- Studentų, naudojančių SHARE duomenis studijų procese (studijų dalykuose arba rengiant darbus), skaičius: 8.

2027 metai

Veiklos duomenų bazės sudarymo koordinavimo srityje. Šių veiklų tikslas – koordinuoti SHARE tyrimo duomenų surinkimą ir pasirengimą tyrimui:

- SHARE 11-tos bangos pagrindinio tyrimo atlikimo koordinavimas (rezultatas – atliktas tyrimas);
- SHARE 11-tos bangos tyrimo duomenų perkodavimas, tvarkymas, parengimas publikavimui (rezultatas – sutvarkyti duomenys. Numatomas publikavimo laikas – 2028 metai.)
- SHARE 12-tos bangos klausimyno pirminė peržiūra, dalinis vertimas, dalyvavimas diskusijose dėl jo struktūros ir klausimų, pirminis testavimas (rezultatas – pirminis klausimynas);
- Pasirengimas SHARE 12-tos bangos duomenų surinkimo paslaugų viešojo pirkimo konkursui.

Vykdomos sklaidos priemonės:

- Mokymai esamiems ar potencialiems SHARE duomenų naudotojams (viso 4-5 surengti mokymai):
 - Mokymai pradedantiesiems SHARE duomenų naudotojams (rezultatas – surengti mokymai). Jais siekiama Lietuvos mokslininkus supažindinti su SHARE duomenų baze, duomenų ypatumais, prieiga prie duomenų ir suteikti pirminių įgūdžių bei žinių, kad potencialūs naudotojai galėtų pradėti duomenis naudoti savarankiškai. Taip pat šiais mokymais siekiama padidinti naudotojų iš įvairių Lietuvos institucijų skaičių;
 - Mokymai pažengusiems SHARE duomenų naudotojams (rezultatas – surengti mokymai). Numatoma surengti mokymus, kurie pristatys patyrusiems naudotojams aktualius duomenų bazės naudojimo aspektus (specifinius modulius, sudėtingesnius duomenų analizės metodus ir pan.) bei ugdyt duomenų naudojimo įgūdžius. Siekiama, kad naudotojai, kurie jau yra susipažinę su SHARE duomenų baze, ją naudotų aktyviau, rengdami publikacijas ir kitą mokslo ar viešosios politikos produkciją;
 - Mokymai apie kiekybinių tyrimų duomenų analizės metodologiją, tyrimų planavimą, metodologinius aspektus ir pan. (įtraukiant informaciją apie SHARE duomenų analizę) (rezultatas – surengti 1 arba 2 mokymai). Šiais mokymais siekiama esamiems arba potencialiems SHARE duomenų naudotojams suteikti instrumentus, naudingus SHARE duomenų analizei, ir įgalinti juos panaudoti duomenis rengiant publikacijas ir kitą mokslo ar viešosios politikos produkciją. Konkreti tema / temos ir mokymų skaičius bus parinktas, atsižvelgiant į SHARE duomenų naudotojų poreikius;
 - Mokymai apie SHARE duomenų panaudojimą pedagoginėje veikloje (rezultatas – surengti mokymai). Jais siekiama, kad įvairių institucijų ir disciplinų dėstytojai naudotų SHARE duomenis (tiek pagrindinius duomenis, tiek specialiai studijų veikloms skirtus easySHARE duomenis) ugdant studentų duomenų analizės ir kt. įgūdžius.
- SHARE duomenų naudotojų iš Lietuvos konsultavimas (rezultatas – 7 konsultacijos). Siekiama, kad SHARE duomenų naudotojai būtų įgalinti efektyviai naudoti SHARE duomenis mokslo ir viešosios politikos produkcijos rengimui;

- SHARE duomenų bazės naudotojų (nesant galimybės - mokymų dalyvių) apklausa apie jų mokymų, konsultacijų ir kitų paslaugų poreikius; SHARE duomenų naudotojo profilio sudarymas (rezultatas – atlikta apklausa). Šia apklausa siekiama nustatyti kas naudoja SHARE duomenis, kokie naudotojų poreikiai, duomenų naudojimo kliūtys ir kaip galima paskatinti duomenų naudojimą;
- Rekomendacijų politikos formuotojams, politinių analizių ar pan., kuriose naudojami SHARE duomenys parengimas (rezultatas: parengtos rekomendacijos ar analizė). Siekiama, kad SHARE tyrimo duomenys būtų naudingi ir prieinami socialinę, sveikatos ar kt. politiką formuojantiems, vykdančiams ar analizuojantiems specialistams;
- Renginio, skirto mokslininkams, politikos formuotojams ir plačiajai visuomenei, - „Sidabrinės visuomenės forumas“ – surengimas (rezultatas – surengtas renginys). Renginio tikslas – didinti informacijos apie SHARE Lietuva infrastruktūrą sklaidą, supažindinti kitus mokslininkus, politikos formuotojus ir plačiąją visuomenę apie tyrimų rezultatus, SHARE duomenų panaudojimą ir platesnį su senėjimu susijusį kontekstą;
- Viešinio veiklos. Šiomis veiklomis siekiama plačiąją visuomenę supažindinti su SHARE Lietuva infrastruktūra, jos veikla bei pačiu SHARE tyrimu:
 - Viešinimas žiniasklaidoje: spaudos pranešimas, straipsniai, interviu, dalyvavimas laidose, kai paminimas SHARE tyrimas (rezultatas: 3 viešinio atvejai);
 - Išsamios ir duomenų naudotojams bei plačiajai visuomenei naudingos informacijos pateikimas SHARE Lietuva internetiniame puslapyje (rezultatas – nuolat atnaujinamas puslapis);
 - Informacijos apie SHARE Lietuva ir SHARE tyrimą sklaida socialiniuose tinkluose SHARE Lietuva paskyroje.

Tinklaveikos priemonės. Šių priemonių tikslas – efektyvi SHARE Lietuva veikla, komunikacija tarp partnerių ir su SHARE-ERIC.

- Dalyvavimas SHARE-ERIC konsorciumo susitikimuose;
- Informacijos SHARE-ERIC ataskaitoms, internetiniam puslapiui ir leidiniams teikimas;
- Organizuojami SHARE Lietuva konsorciumo partnerių visuotiniai susirinkimai (rezultatas – įvykęs bent 1 susirinkimas);
- Organizuojami SHARE Lietuva patariamios tarybos posėdžiai (rezultatas - įvykęs bent 1 posėdis).

Siekiami stebėsenos rezultatai:

- SHARE duomenų naudotojų iš Lietuvos skaičius: 70;
- SHARE duomenis naudojančių publikacijų (moksliniai straipsniai, knygų skyriai, disertacijos ir pan.), kuriose bent vienas iš bendraautorių afilijuotas su Lietuvoje veikiančia mokslo institucija, skaičius: ne mažiau nei 2;
- SHARE duomenys naudojančių mokslinių pranešimų nacionalinėse ir tarptautinėse konferencijose (publikuotos tezės), kuriose bent vienas iš bendraautorių afilijuotas su Lietuvoje veikiančia mokslo institucija, skaičius: 3;
- Studentų, naudojančių SHARE duomenis studijų procese (studijų dalykuose arba rengiant darbus), skaičius: 9.

2028 metai

Veiklos duomenų bazės sudarymo koordinavimo srityje. Šių veiklų tikslas – koordinuoti SHARE tyrimo duomenų surinkimą ir pasirengimą tyrimui:

- SHARE 12-tos bangos klausimyno vertimas, testavimas, parengimas parengiamajam tyrimui (rezultatas – parengtas klausimynas);
- SHARE 12-tos bangos parengiamojo tyrimo (angl. *Field rehearsal*) atlikimo koordinavimas (rezultatas – atliktas tyrimas);
- SHARE 12-tos bangos klausimyno galutinis vertimas, testavimas, parengimas pagrindiniam tyrimui (rezultatas – parengtas klausimynas);

- SHARE 12-tos bangos pagrindinio tyrimo atlikimo koordinavimas (rezultatas – vykdomas tyrimas).

Vykdomos sklaidos priemonės:

- Mokymai esamiems ar potencialiems SHARE duomenų naudotojams (viso 4-5 surengti mokymai):
 - Mokymai pradedantiesiems SHARE duomenų naudotojams (rezultatas – surengti mokymai). Jais siekiama Lietuvos mokslininkus supažindinti su SHARE duomenų baze, duomenų ypatumais, prieiga prie duomenų ir suteikti pirminių įgūdžių bei žinių, kad potencialūs naudotojai galėtų pradėti duomenis naudoti savarankiškai. Taip pat šiais mokymais siekiama padidinti naudotojų iš įvairių Lietuvos institucijų skaičių;
 - Mokymai pažengusiems SHARE duomenų naudotojams (rezultatas – surengti mokymai). Numatoma surengti mokymus, kurie pristatys SHARE 11-tos bangos duomenų rinkinį, jo metodologines inovacijas bei kitas naujoves ir duomenų analizės ypatumus. Siekiama, kad naudotojai, kurie jau yra susipažinę su SHARE duomenų baze, ją naudotų aktyviau, rengdami publikacijas ir kitą mokslo ar viešosios politikos produkciją;
 - Mokymai apie kiekybinių tyrimų duomenų analizės metodologiją, tyrimų planavimą, metodologinius aspektus ir pan. (įtraukiant informaciją apie SHARE duomenų analizę) (rezultatas – surengti 1 arba 2 mokymai). Šiais mokymais siekiama esamiems arba potencialiems SHARE duomenų naudotojams suteikti instrumentus, naudingus SHARE duomenų analizei, ir įgalinti juos panaudoti duomenis rengiant publikacijas ir kitą mokslo ar viešosios politikos produkciją. Konkreti tema / temos ir mokymų skaičius bus parinktas, atsižvelgiant į SHARE duomenų naudotojų poreikius;
 - Mokymai apie SHARE duomenų panaudojimą pedagoginėje veikloje (rezultatas – surengti mokymai). Jais siekiama, kad įvairių institucijų ir disciplinų dėstytojai naudotų SHARE duomenis (tiek pagrindinius duomenis, tiek specialiai studijų veikloms skirtus easySHARE duomenis) ugdant studentų duomenų analizės ir kt. įgūdžius.
- SHARE duomenų naudotojų iš Lietuvos konsultavimas (rezultatas – 7 konsultacijos). Siekiama, kad SHARE duomenų naudotojai būtų įgalinti efektyviai naudoti SHARE duomenis mokslo ir viešosios politikos produkcijos rengimui;
- Rekomendacijų politikos formuotojams, politinių analizių ar pan., kuriose naudojami SHARE duomenys parengimas (rezultatas: parengtos rekomendacijos ar analizė). Siekiama, kad SHARE tyrimo duomenys būtų naudingi ir prieinami socialinę, sveikatos ar kt. politiką formuojantiems, vykdančioms ar analizuojantiems specialistams;
- Internetinio leidinio, kuriame pateikiama keletas svarbiausių Lietuvai rodiklių iš SHARE duomenų bazės apibendrinta ir lengvai suprantama forma, parengimas (rezultatas – parengtas internetinis duomenų leidinys). Kadangi SHARE duomenų bazė yra sudėtinga ir nelengvai prieinama asmenims ne iš mokslo institucijų, šiuo leidiniu siekiama svarbiausius duomenis padaryti lengvai prieinamus kitiems asmenims, kurie gali būti suinteresuoti informacija apie vyresnio amžiaus asmenų padėtį Lietuvoje. Numatoma remtis 7-11 bangų duomenimis;
- Renginio, skirto mokslininkams, politikos formuotojams ir plačiajai visuomenei, - „Sidabrinės visuomenės forumas“ – surengimas (rezultatas – surengtas renginys). Renginio tikslas – didinti informacijos apie SHARE Lietuva infrastruktūrą sklaidą, supažindinti kitus mokslininkus, politikos formuotojus ir plačiąją visuomenę apie tyrimų rezultatus, SHARE duomenų panaudojimą ir platesnį su senėjimu susijusį kontekstą;
- Viešinimo veiklos. Šiomis veiklomis siekiama plačiąją visuomenę supažindinti su SHARE Lietuva infrastruktūra, jos veikla bei pačiu SHARE tyrimu:
 - Viešinimas žiniasklaidoje: spaudos pranešimas, straipsniai, interviu, dalyvavimas laidose, kai paminimas SHARE tyrimas (rezultatas: 2 viešinimo atvejai);
 - Išsamios ir duomenų naudotojams bei plačiajai visuomenei naudingos informacijos pateikimas SHARE Lietuva internetiniame puslapyje (rezultatas – nuolat atnaujinamas puslapis);
 - Informacijos apie SHARE Lietuva ir SHARE tyrimą sklaida socialiniuose tinkluose SHARE Lietuva paskyroje.

Tinklaveikos priemonės. Šių priemonių tikslas – efektyvi SHARE Lietuva veikla, komunikacija tarp partnerių ir su SHARE-ERIC.

- Dalyvavimas SHARE-ERIC konsorciumo susitikimuose;
- Informacijos SHARE-ERIC ataskaitoms, internetiniam puslapiui ir leidiniams teikimas;
- Organizuojami SHARE Lietuva konsorciumo partnerių visuotiniai susirinkimai (rezultatas – įvykęs bent 1 susirinkimas);
- Organizuojami SHARE Lietuva patariamiosios tarybos posėdžiai (rezultatas - įvykęs bent 1 posėdis).

Siekiami stebėsenos rezultatai:

- SHARE duomenų naudotojų iš Lietuvos skaičius: 78;
- SHARE duomenis naudojančių publikacijų (moksliniai straipsniai, knygų skyriai, disertacijos ir pan.), kuriuose bent vienas iš bendraautorių afilijuotas su Lietuvoje veikiančia mokslo institucija, skaičius: ne mažiau nei 2;
- SHARE duomenys naudojančių mokslinių pranešimų nacionalinėse ir tarptautinėse konferencijose (publikuotos tezės), kuriuose bent vienas iš bendraautorių afilijuotas su Lietuvoje veikiančia mokslo institucija, skaičius: 3;
- Studentų, naudojančių SHARE duomenis studijų procese (studijų dalykuose arba rengiant darbus), skaičius: 10.

9. Prieigos prie tarptautinės MTI suteikimo mokslo ir studijų institucijoms ir kitiems subjektams tvarka (Aprašo 27.7 p.)

SHARE tyrimo metu surinkti duomenys yra skelbiami oficialiame puslapyje <https://share-eric.eu/>. SHARE tyrimo duomenys nemokamai prieinami registruotiems mokslo bendruomenės nariams - juos gali naudoti mokslo institucijose (universitetuose ir institutuose) arba atskirtuose viešojo sektoriaus institucijų tyrimų skyriuose dirbantys mokslininkai. Potencialiam naudotojui pateikus prašymą SHARE puslapyje nurodyta tvarka, SHARE patikrina naudotojo tinkamumą ir suteikia prieigą prie duomenų. SHARE nuolat atnaujina duomenų bazę, pridėdama naujas duomenų bangas.

Be pagrindinių SHARE tyrimo bangų (šiuo metu prieinamos bangos nuo 1 iki 8, netrukus bus prieinami ir 9 bangos duomenys) tyrėjai nemokamai gali naudotis ir kitais SHARE MTI sukurtais produktais:

- *EasySHARE* supaprastintos duomenų bazės, skirtos studentų mokymams;
- Akcelerometrijos tyrimo duomenų;
- *Job Episodes Panel* duomenų bazės, kurioje yra pateikiami respondentų darbinės istorijos detalūs duomenys;
- SHARE COVID-1 ir COVID-2 duomenų bazės, kuriose pateikiami specialių apklausų, skirtų respondentų situacijos COVID pandemijos metu, duomenys;
- SHARE HCAP duomenų bazė, kurioje pateikiami detalesni ir gilesni duomenys apie asmenų pažintinį funkcionavimą;
- Galimybė susieti SHARE tyrimo duomenys su Nyderlandų ir Vokietijos registrų duomenimis;
- SPLASH duomenų bazės, kurioje yra kontekstiniai duomenys, galintys padėti suprasti pagrindinių SHARE tyrimo bangų duomenis.

Visi šie produktai gali būti naudojami nemokamai, kai kurie jų gali reikalauti papildomų registracijų (pavyzdžiui, prieiga prie registrų duomenų). Visų duomenų intelektinės nuosavybės teisės priklauso SHARE-ERIC, juos naudojantys naudotojai turi įtraukti atitinkamą citatą ir nuorodą į SHARE duomenų bazę.

10. Siūlymas dėl atstovaujančios institucijos ir grupės narių ir jo pagrindimas

SHARE Lietuva numatoma organizuoti konsorciumo forma. Vilniaus universitetui iniciavus konsorciumo steigimą, gauti trijų institucijų sutikimai jungtis į konsorciumą. Šiuo metu vyksta sutarties pasirašymo procesas. Konsorciumą sudaro keturios institucijos – Vilniaus universitetas, Kauno technologijos universitetas, Lietuvos socialinių mokslų centras ir Vytauto Didžiojo universitetas. Konsorciumo partneriai, veikdami kartu ir kolegialiai priimdami sprendimus dėl SHARE Lietuva veiklos, yra optimaliausia organizacijos forma, nes papildo vienas kito kompetencijas ir gali geriausiai atliepti visos Lietuvos SHARE duomenų naudotojų poreikius.

Kauno technologijos universiteto (KTU) Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakulteto Duomenų analizės ir archyvavimo (DAAtA) centras numatoma bus pagrindinis KTU padalinys, su kuriuo bus bendradarbiaujama konsorciumo veiklose. DAAtA centro ekspertai teikia metodologinių mokymų paslaugas organizacijoms ar besimokančiųjų grupėms, konsultuoja tyrimų duomenų analizės, tvarkymo, valdymo bei archyvavimo klausimais. Dėl šios ilgametės patirties vedant metodologinio pobūdžio mokymus bei konsultuojant mokslininkus tyrimų atlikimo klausimais, KTU koordinuos SHARE duomenų naudotojų mokymą ir konsultavimą.

Lietuvos socialinių mokslų centro misija - "kurti ir skleisti mokslo žinias ekonomikos, sociologijos ir teisės mokslų srityse, siekiant jomis grįstų viešosios politikos sprendimų ir inovacijų diegimo, stiprinant mokslo, verslo bei visuomenės sanglaudą ir gyventojų gerovę." Centras turi ilgalaikio bendradarbiavimo su valstybės valdymo institucijomis, socialiniais partneriais bei NVO patirtį, apjungia mokslininkus, veikiančius senėjimo, regiono politikos, sociologijos, darbo rinkos analizės, teisės ir kitos srityse, todėl Lietuvos socialinių mokslų centras koordinuos SHARE tyrimo duomenų panaudojimo viešajai politikai sritį.

Vilniaus universitetas yra sukaupęs ilgametę patirtį koordinuodamas SHARE tyrimo veiklas, yra koordinavęs jau trijų SHARE tyrimo bangų (7, 8 ir 9) atlikimą Lietuvoje. Taip pat Vilniaus universitetas kaip partneris, atitinkantis keliamus reikalavimus, yra patvirtintas SHARE-ERIC Mokslo komiteto. Todėl Vilniaus universitetas ir toliau vykdys SHARE tyrimo duomenų rinkimo koordinavimo veiklą, o taip pat koordinuos viso SHARE Lietuva konsorciumo veiklas.

Vytauto Didžiojo universitetas (VDU) yra kitos socialinių mokslų tyrimų infrastruktūros - Europos socialinio tyrimo (ESS) koordinatorius. Universitete sukaupta ilgametė panašaus tyrimo koordinavimo ir viešinimo patirtis drauge su tyrėjų grupių, veikiančių daugelyje socialinių ir kt. mokslų sričių, kompetencija lemia, kad VDU yra labai stiprus partneris konsorciume. Numatoma, kad VDU atliks SHARE Lietuva veiklą ir rezultatų viešinimo koordinavimą.

Mokslo ir studijų institucijos vadovas

Vilniaus universiteto mokslo prorektorė

.....

..... **prof. Edita Sužiedėlienė**